ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар рўзномаси

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 126 (7.515) ◆ 1991 йил 3 июль, чоршанба ◆ Нархи 8 тийин.

Тошкент чинни заводида кўплаб меҳнат фахрийлари ишлашади. Шулардан бири 34 йилдан бери меҳнат қилиб келаётган рассом Валентина Рашидовадир. У шу йиллар мобайнида кўплаб чинни буюмларни чиройли ва бежирим чиқишига ўз ҳиссасини қўшиб келмоқда.

СУРАТДА: Валентина Рашидова.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Кенгашининг қарори

Ўзбекистон ССР ташкил топган санани аниқлаш бўйича комиссия тузиш тўғрисида

Илмий адабиётларда, матбуотда, бошқа оммавий ахборот воситаларида қатор мақолалар эълон қилинган бўлиб, уларда тадқиқотчилар ва жамоатчилик вакиллари томонидан Ўзбекистон ССР ташкил топган санага оид турли нуқтаи назарлар билдирилган. Сўнгги пайтларда давлат ҳокимияти ва бошқаруви идораларига, илмий муассасаларга, жамоат ташкилотларига, жумҳурият рўзномалари ҳамда мажаллаларининг таҳририятларига ана шу масалага ойдинлик киритиш, ўзбек халқининг миллий давлати ташкил топган кунни аниқлаб бериш илтимос қилинган кўплаб хатлар келаяпти.

Ушбу масаланинг муҳим давлат ва ижтимоий-сиёсий аҳамиятга моликлигини инобатга олиб, Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Олий Кенгаши қарор қилади:

Ўзбекистон ССР ташкил топган санани аниқлаш бўйича комиссия қуйидаги тартибда тузилсин:

Юсупов Эркин Юсупович — Ўзбекистон ССР Президентлик кенгашининг аъзоси, СССР халқ депутати, СССР ФА мухбир аъзоси. ЎзССР ФА академиги, В. И. Ленин номидаги ТошДУ ректори (раис)

Алимов Иброҳим Абдуғаффорович — Ўзбекистон ССР ФА тарих институтининг бўлим мудири, тарих фанлари доктори, профессор

Зиёмов Шаҳобитдин Сирожевич — Ўзбекистон ССР халқ депутати, Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Миллатлараро муносабатлар, тил ва маданият масалалари комитетининг аъзоси, Ўзбекистон ССР Президентининг маслаҳатчиси

Исматов Маҳмуд — Ўзбекистон ССР халқ депутати, Тошкент вилояти Янгийўл районидаги «Коммунизм» жамоа хўжалигининг раиси

Қодиров Пиримқул Қодирович — Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Миллатлараро муносабатлар, тил ва маданият масалалари, комитетининг раиси

Муҳиддинов Нуриддин Акрамович — Ўзбекистон тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш жамияти бошқарувининг раиси

Нуруллин Рустам Абдураҳимович — Ўзбекистон ССР ФА тарих институтининг етакчи ходими, тарих фанлари доктори, профессор

Ражабова Раъно Ёдгоровна — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ижтимоий-сиёсий муаммолар институтининг сектор мудири, тарих фанлари доктори

Салоҳиддинов Маҳмуд Салоҳиддинович — Ўзбекистон ССР халқ депутати, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти, Ўзбекистон ССР ФА академиги

Уразаев Шавкат Закариёевич — Ўзбекистон ССР ФА академиги, Ўзбекистон ССР конституциявий назорат комитетининг раиси.

Ҳамидов Жаҳонгир Ҳакимович — Ўзбекистон ССР халқ депутати, Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Ошкоралик масалалари комитетининг аъзоси, Ўзбекистон ФА раёсатининг аъзоси, Ўзбекистон ФА академиги

Хўжаев Муҳаммаджон Сулаймонович — Ўзбекистон ССР халқ депутати, Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Фан, халқ таълими ва маданий меросни асраш комитетининг аъзоси, Фарғона шаҳар ижроия комитети халқ таълими бўлимининг мудири

Холбоев Сотим Холбоевич — В. И Ленин номидаги ТошДУ сиёсий тарих кафедрасининг доценти, тарих фанлари номзоди

Шаропов Шамси — В. И. Ленин номидаги ТошДУ профессори

2. Комиссияга Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг сессиясида қараб чиқиш учун хулоса тайёрлаш топширилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг Раиси Ш. ЙУЛДОШЕВ.

Кундалик сувимизнинг тозалиги ва хушътаъмлиги шаҳарнинг «Сувсоз» тресги ишчи ва хизматчиларига боғлиқ. Сиз суратда кўриб турган Рихси Содиқова ҳамда Людмила Канарезовалар ана шу трестда ишлаётганларига 10 йилдан ошиб кетди. Улар шу йиллар ичида ичимлик сувларининг мусаффо бўлиши учун қўлдан келган барча хизматларини аяшмаяпти.

СУРАТДА: Рихси Содиқова ва Людмила Канарезовалар иш устида.

Рустам Шарипов суратлари.

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети назорат комиссияси раёсатида

ЎЗБЕКИСТОН Компартияси Тошкент шаҳар комитети назорат комиссиясининг навбатдаги йиғилишида Ҳамза район партия ташкилотларида аъзолик бадалларини тўлаш ва ҳисобга олиш тўғрисидаги масала кўриб чиқилди.

Район партия ташкилотининг ишида ижобий ўзгаришлар бўлаётгани қайд этилиши билан бирга раёсат ишида ҳали айрим камчиликлар борлигини ҳам таъкидлади. Шу йилнинг 5 ойлик якуни бўйича район партия ташкилотида партия аъзолик бадалларини икки-уч ойдан ортиқ тўламай юрган 422 нафар КПСС аъзоси аниқланди. Бир қатор бошланғич партия ташкилотларининг котиблари КПСС Марказий Комитетининг ҳар ўн кунликда жамғарма банкларига йиғилган бадалларни топшириш бўйича кўрсатма талабларини бажармаяптилар. Шу сабабли ажратилмаган маблағ қолдиғи ўсиб бораяпти. Айрим партия ташкилотларида эса уч ойдан ортиқ аъзолик бадалларини тўламаган коммунистларнинг шахсий ишларини кўриб чиқишда қатъиятсизликка ва сансалорликка йўл қўйилмоқда. Бундай ҳоллар партия ташкилотларининг фаолияти сустлигини кўрсатиш билан бирга коммунистларда партия бюроси, партия ташкилотлари котибларига нисбатан партиявий интизомни мустаҳкамлаш борасида ишончсизлик ва тушунмовчилик ҳоллари рўй бермоқда. Жойларда партиявий интизомни мустаҳкамлашда партия йиғилишларининг роли ҳам пасайиб кетмоқда. Шу йилнинг ўтган 5 ойи мобайнида бор-йўғи 5 та бошланғич партия ташкилоти йиғилишида партияга аъзолик бадалларини тўлаш тўғрисидаги масала кўриб чиқилди, холос.

Муҳокама қилинган масала юзасидан қабул қилинган қарорда раёсат Ҳамза район партия комитетининг иккинчи котиби А Н. Ефимов ва район партия ташкилоти назорат комиссияси раиси З. С. Каримованинг диққат-эътиборини бошланғич партия ташкилотларида аъзолик бадалларини тўлаш бўйича назоратнинг бўшлигига қаратди ва аниқланган камчиликларни бартараф этиш вазифасини юклади.

Раёсат йиғилишида назорат комиссиясининг 1991 йилнинг иккинчи ярим йиллик режаси ва бошқа масалалар маъқулланди.

Раёсат ишида Тошкент шаҳар партия комитетининг ташкилий-партиявий ва ҳуқуқ ишлари бўйича бўлим мудири Д. Т. Миртожиев иштирок этди.

Х. БАХТИЁРОВ,
Тошкент шаҳар партия комитети назорат комиссияси раисининг ўринбосари.

Иқтисодий мавзуда

ХОТИРЖАМЛИККА АСОС ЙЎҚ

● Тошкент шаҳри корхоналарининг республикамиз халқ хўжалигини ривожлантиришдаги ҳиссаси улкан. Бир сўз билан айтганда, Ўзбекистонда ишлаб чиқарилаётган саноат маҳсулотларининг тўртдан бир қисми пойтахт корхоналарининг маҳсулотларидир. Шундай экан, шаҳар корхоналарида ойлик режалар қандай бажарилаяпти? Бирлашма ва ташкилотлар қайси кўрсаткичлар бўйича режаларини уддаладилар ва қайси кўрсаткичлар бўйича берган ваъдаларининг устидан чиқолмай қолдилар?

Вазият яхши-ю, лекин...

Шу йилнинг март ойидан бошлаб шаҳар корхоналари ўртасидаги вазият анча яхшиланди. Агарда шу йил биринчи чораги ҳамда тўрт ойлик рақамларига назар ташлайдиган бўлсак, ўтган йилги шу даврга нисбатан корхоналарда ўсиш 1,6 фоизни ташкил этди. Январь—май ойларида эса ўсиш 2,3 фоизга етказилди. Бу борада шаҳардаги 8 та район пешқадамлик қилди. Жумладан Собир Раҳимов райони 111,8 фоиз, Ленин райони 107,9 фоиз, Киров райони 104.5 фоиз, Фрунзе райони 104,6 фоизга маҳсулот ишлаб чиқаришнинг ўсишини таъминладилар.

Шаҳар корхоналаридаги бу ўсиш суръати пойтахтда шартнома мажбуриятлари борасидаги вазиятга ҳам ўз таъсирини ўтказди. Акмал Икромов, Бектемир, Октябрь, Ҳамза ва Чилонзор районлари ўз истеъмолчилари олдидаги шартнома мажбуриятларини тўла адо этдилар.

Шунга қарамасдан ўтган йилги шу даврга нисбатан пойтахтдаги 66 корхона ёки уларнинг 33 фоизи маҳсулот ишлаб чиқариш даражасини пасайтириб юбордилар. Масалан, Тошкент нон маҳсулотларини ишлаб чиқариш корхонаси 10 миллион 648 минг сўм, «Средазкабель» ишлаб чиқариш борлашмаси 9 миллион 366 минг сўм, Тошкент ошхона ва бошқа мебеллар корхонаси 8 миллион 939 минг сўм, «Ўртоқ» қандолат фабрикаси 7 миллион 808 минг сўм ва бошқалар ўтган йилги шу даврга нисбатан кам маҳсулот ишлаб чиқаришди. Юқоридаги ҳамда бошқа кўп корхоналар ҳеч бўлмаса маҳсулот ишлаб чиқаришда ўтган йилги даражада қолганларида эди, шаҳар бўйича ўсиш 104,7 фоизга етазилган бўлур эди.

Рўзғорбоп буюмлар нега танқис?

ҲАММАГА маълумки диёримизда, умуман мамлакатимизда кундан-кунга халқ истеъмоли буюмлари танқис бўлиб бормоқда. Хўш, нимага шундай бўляпти. Одамларнинг шу буюмларга бўлган эҳтиёжи ошиб кетдими? Ёки кишилар дўкондаги кундалик маҳсулотларни керагидан зиёд олиб қўйишяптими?

Агарда биз масалага бир томонлама қарайдиган бўлсак, тўғри деб жавоб бериш мумкин. Нимага деганда, дўконларда камёб бўлиб кетаётган маҳсулотларни ҳар ким ҳам эҳтиёти шарт ғамлаб олиши табиий. Ундан кейин ҳозир бизнинг талон системасига ўтиб олганимиз ҳаммага маълум. Унда кўрсатилган барча озиқ овқат ва саноат маҳсулотларини ҳаммасини, керакми ёки йўқми, барибир олаверамиз. Чунки, шу маҳсулот эртага бўлади, деб ҳеч ким кафолат беролмайди. Одамларнинг кундан-кунга бу буюмларга эҳтиёжи ошиб бораётганлигини ҳам инкор қилиб бўлмайди. Лекин истеъмол буюмларининг камайиб кетишига яна бир сабаб бор. У ҳам бўлса шаҳарда шу маҳсулотларни ўтган йилнинг шу даврига қараганда ўсиш суръати пасайиб кетганлигидадир. Буни биз қуйидаги келтираётган рақамлардан ҳам билсак бўлади.

Ўтган беш ойликда шаҳар бўйича жами 2410,6 миллион сўмлик халқ истеъмол буюмлари ишлаб чиқарилди. Ўсиш суръати 105,3 фоизни ташкил этган бўлса ҳам ўтган йилги шу даврдан 0,9 фоиз қолиб кетилди.

Бундан ташқари шаҳримизда 48 корхона ўтган йилги январь—май даврига нисбатан халқ истеъмол буюмларини ишлаб чиқаришни қисқартириб юборди. Бунинг натижасида 5 ой ичида 98 миллион 777 минг сўм кам маҳсулот етказиб берилди. Шулардан «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси шу давр мобайнида 24 миллион 688 минг сўмга, Пахтани қайта ишлаш ишлаб чиқариш бирлашмаси 12 миллион 257 минг сўмга, «Ўртоқ» қандолат фабрикаси 13 миллион 815 минг сўмга қисқартириб бу борада карвонбошилик қилишди. Шунингдек, шаҳримизнинг бошқа кўплаб корхоналари ҳам шу йўлдан боришди. Озиқ-овқат маҳсулотлари ўтган йилги шу даврга нисбатан (якка ишлаб чиқариш ҳамда спиртли ичимликлар бунга кирмайди) 14,3 миллион сўмга камайтириб юборилди. Натижада ўсиш суръати 93,3 фоизда қолиб кетди.

Хўш, шаҳар корхоналарининг кўпчилигида халқ истеъмол моллари ва бошқа маҳсулотларнинг ўсиш суръати нега камайиб кетди? Албатта, юқорида номлари зикр этилган ҳамда бошқа корхоналарнинг бу камчиликларига бир ёқлама қараб бўлмайди. Чунки бу борадаги қолоқликларнинг ўз сабаблари бор. Шу сабаблардан бири таъминотдаги узилишлардир. Мисол учун «Лаззат» спиртсиз ичимликлар заводини олайлик. Бу корхона Украинадан қанд маҳсулотлари келмаганлиги туфайли шу йилнинг ўзида 209 минг декалитр чанқовбости ичимликлар ишлаб чиқара олмади. Улар шартноманинг тузилганига қарамай, уни бузди. «Ўртоқ» кондитер фабрикасида эса карамель ҳамда ирис цехлари хом ашё йўқлиги туфайли тўхтаб турибди. Уларга ҳам украиналик дўстларимиз ўз вақтида қанд маҳсулотларини етказиб беролмади.

Валютанинг йўқлиги туфайли чет эл хом ашёларини сотиб олиш учун қурби етмаганлиги учун яқинда Пензен кимё заводи тўхтаб қолган эди. Улар эса Тошкент лак-бўёқ заводига ўзларининг хом ашёсини етказиб турарди. Шунинг учун лак-бўёқ корхонаси ҳам ҳозир тўхташ арафасида турибди. Тошкент ошхона ва бошқа мебеллар фабрикасида Перм фанер корхонасидан вақтида ДСП маҳсулотлари келмаганлиги сабабли кўплаб цехлар ўз фаолиятини тўхтатишга мажбур бўлди. Тошкент шампан корхонаси эса шиша идишлари етишмаслиги туфайли тўла қувват билан ишлай олмаяпти.

Юқоридагилардан кўриниб турибдики, Тошкент шаҳри корхоналари шу йил беш ойликда анча муваффақиятларга эришган бўлсаларда, ҳали улар олдида кўплаб муаммо ва камчиликлар турибди. Уларнинг ҳаммаси бир маромда иш юритаётганлари йўқ. Бугун уларнинг айримлари қўлга киритаётган ютуқлардан қувонсакда, аммо бу бизни қаноатлантира олмайди. Қачонки, барча корхоналар ижобий натижага эришсагина, шаҳар бўйича янги марраларга чиқиб олишимиз мумкин. Шунинг учун ҳозирча хотиржамликка асос йўқ. Бозор иқтисодиёти шароити ҳам шуни талаб қилади.

Ғулом ЮСУПОВ,
«Тошкент оқшоми» мухбири.

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ ҚАНДАЙ БЎЛАДИ?

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида жумҳурият олий ўқув юртлари ректорлари ҳамда партия комитетларининг котиблари, олий ўқув юртлари қабул комиссияларининг масъул котиблари билан учрашув бўлди. Унда Ўзбекистон ССР Халқ таълими, Маданият, Олий ва ўрта махсус таълим, Соғлиқни сақлаш, Қишлоқ хўжалиги вазирликларининг раҳбарлари қатнашдилар.

Олий ўқув юртларининг янги талабаларни қабул қилиш ва кириш имтиҳонларини ўтказишга қандай тайёргарлик кўрганликлари, олий ўқув юртлари партия комитетларининг ўқишга кирувчилар ўртасида сиёсий ва тарбиявий ишларни таъминлашдаги роли ва вазифалари муҳокама қилинди.

Бу йил, деб таъкидлашди учрашув қатнашчилари, олий ўқув юртларига қабул қилишнинг ўзига хос бир қанча хусусиятлари бор. Масалан, илмгоҳларга кирувчиларнинг ёши, қайси ҳудудда яшаши ва бошқа кўпгина чекловлар бекор қилинди. Ўзбекистон баъзи минтақалари бўйича олий ўқув юртларига қабул қилиш режалари ҳам ўзгартирилди. Талабаларни илмгоҳларга, айниқса кечки ва сиртқи бўлимларга қабул қилишда илмгоҳларнинг ўзига катта ҳуқуқ берилади.

Умумий қоидаларга қўшимча равишда, шу йилдан бошлаб 1 ва 2 гуруҳ ногиронларини, уларда тегишли тиббий ҳужжат бўлган тақдирда, сиртқи бўлимга кириш имтиҳонисиз қабул режаларидан ташқари қабул қилишга рухсат этилди. Афғонистонда жанг қилган кишиларга нисбатан ҳам шундай қарор қабул қилинди. Мактабни медаль билан тугатган ва Бутуниттифоқ ҳамда жумҳурият мусобақаларининг ғолиблари бўлиб, дорилмуаллимларга кираётганларга алоҳида имтиёзлар назарда тутилган.

Бу йил 30 мингга яқин йигит ва қизлар илмгоҳларнинг кундузги бўлимларига кирадилар. Янги олий ўқув юртлари ва уларнинг бўлимлари очилди. Улар фан, техника ва технологиянинг янги, истиқболли йўналишлари бўйича жумҳуриятимиз учун олий маълумотли мутахассисларни тайёрлаб беришлари керак. Улар орасида, жумладан, Фарғона давлат дорилфунуни, Наманган саноат ва Бухоро тиббиёт илмгоҳлари бор. Шу муносабат билан, деб таъкидлашди учрашув қатнашчилари, олий ўқув юртларига кирувчиларга нисбатан талабчанликни ошириш, уларнинг билимига баҳо беришда холис бўлиш, кириш имтиҳонларини муваффақиятли ўтказиш учун барча шарт-шароитларни яратиш зарур.

Учрашувда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг котиби Қ. Юсупов нутқ сўзлади.

Учрашувда Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси раисининг ўринбосари Э. Самандаров, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи котиби, Тошкент шаҳар Кенгашининг раиси А. И. Фозилбеков, республика Президенти маслаҳатчиси В. А. Назаров қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

ЎРНАК ОЛСА АРЗИЙДИ

ЖУМҲУРИЯТИМИЗ марказі Тошкентда юзлаб турли идоралар жойлашган. Уларнинг бирортасига иш билан борсангиз у ерга кираверишдаги серсоя манзарали дарахтлар, яшнаб турган гуллар ва мевага кирган дарахтларни кўриб завқланасиз.

Мана шундай идоралардан бири Олой бозори орқасида жойлашган жумҳурият махсус қурилиш вазирлиги идораси олдида ярим гектар майдонни эгаллаган сўлим боғни кўриб завқингиз келади. Боғнинг атрофи жонли девор билан ўралган. 300 тупдан кўпроқ мевали дарахт ҳосилга кирибди. 2500 тупга яқин турфа хил гуллар очилиб турибди. Боғ четидаги сўриларда 30 тупдан ошиқ токлар таралиб боғ ҳуснига ҳусн қўшмоқда. Ушбу идорага киришдан олдин боғни томоша қилиш мақсадида унинг ичига кирдим. Қўлида токқайчи билан хомток қилишга астойдил киришиб кетган боғбон Тойирбек ака Ҳошимбековни аста суҳбатга тортдим.

— Менинг отам ҳам боғбон эдилар, — дейди Тойирбек ака. — Ота касбини давом эттириб шу вазирликка боғбон бўлиб ишга ўтганимга 3 йил бўлди. Бу ерда яхшигина боғ барпо этилган экану, аммо қаровсиз ташлаб қўйилибди. Вазирликнинг масъул ходимлари «Шу боғни обод қилсангиз жуда савобли иш қилган бўласиз», деб илтимос қилишди. Аввалом бор боғнинг атрофини жонли девор билан ўрадик. Токлар учун сўрилар тайёрладик.

Ҳар ҳафтада 2—3 соатдан вазирликнинг ходимлари боғ ишларида менга ёрдам бериб туришади. Тушки овқатдан сўнг эса ходимлар боғ ичида 1 соат ором олиб яна иш жойларига қайтадилар.

Шаҳримиздаги кўпгина идоралар ёнида қанча-қанча майдонларга мевасиз дарахтлар экилган. Ўша майдонларга мевали дарахтлар экилиб боғлар яратилса, халқимизнинг фаровонлиги ошадику, ахир.

Абдуфаттоҳ НАБИХЎЖАЕВ.

ЎҚУВЧИЛАРНИ ЎЙЛАБ

КЕЙИНГИ пайтларда шаҳримиздаги Й. Охунбобоев номли кўзи ожиз болалар интернатида бир қанча хайрли тадбирлар амалга оширилмоқда. Бундан руҳланган интернат тарбияланувчилари жумҳурият миқёсидаги турли кўрик-беллашувларда, олимпиадаларда ўз иқтидорларини ёрқин намоён этишмоқда. Жумладан, яқинда Бухоро шаҳрида кўзи ожиз болалар ўртасида математика, физика, биология фанлари бўйича ўтказилган жумҳурият олимпиадасида ҳам улар фахрли ўринларга сазовор бўлдилар. Олимпиадада Шодивой Нуриддинов биология фанидан биринчи ўринни эгаллади. Шунингдек, 1991—92 ўқув йилида синфхоналардан бирини компьютерлаштириш режалаштирилаяпти, ўқувчиларга мусиқа курсини тугатди деган маълумотнома ўрнига гувоҳнома беришга қарор қилинди. Интернат маъмуриятининг Бутуниттифоқ «Восток» банкининг Тошкент филиали билан тузган шартномасига мувофиқ 11-синфни битираётган 15 ўқувчига 300 сўмдан пул мукофоти берилади. Бундан ташқари битираётганларга олий ўқув юртларига кириш учун йўлланмалар кўпайтирилаяпти.

ЯХШИ НИЯТ ЎЙИНЛАРИ—ЛЕНИНГРАДДА

Халқлар ўртасидаги дўстликни, биродарликни мустаҳкамлаш ишида муҳим омил вазифасини ўтовчи, жаҳон спортининг ривожланишига катта ҳисса қўшувчи Яхши ният ўйинлари аввал Москвада, сўнг Сиэтлда катта муваффақият билан ўтган эди. Куни кеча Москвада учинчи ўйинларни 1994 йилда ўтказиш ҳақида келишиб олинди. Навбатдаги Яхши ният ўйинлари Ленинградда 23 июлдан 7 августга қадар ўтказилади.

Ҳусниддин ҚУТБИДДИНОВ.

ФОЙДАЛИ КЕЛИШУВЛАР

— Ишбилармонлар ўйлаб иш юритишади. Улар учун ҳар бир дақиқа қимматли. Шу боисдан биринчи навбатда алоқа ҳамда транспортчилар билан шартнома тузиш кўзда тутилади, — дейди биз билан суҳбатда «Трансинторг» бош директори Баҳодир Ризаев.

Жумҳуриятимизга яхши ният билан ташриф буюрган ишбилармонларнинг президентлари «Трансинторг» билан шартнома туздилар. Жумладан, «Қожифрин» Италия фирмалари гуруҳининг президенти жаноб Антонио Костансо «Трансинторг» билан музокара олиб боргач, жумҳурият автотранспорт вазири Л. Аҳметов билан учрашди.

Шунингдек, Гонконгнинг «Пантекс Инжиниерис ЛТД» фирмаси билан ҳам келишиб олинди. Германия фирмаси М+М билан жумҳуриятлар ўртасида алоқаларни ривожлантириш кўзда тутилди

Зиёвуддин ОРИПОВ.

ТО Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

● Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси билан Ўзбекистон касаба уюшмалари федерацияси кенгаши ўртасида тузилган битимда аҳолини ижтимоий ҳимоя қилишни кучайтириш чора-тадбирлари кўзда тутилган.

● Урганч аэропорти таъмирлангандан сўнг бу ерда ИЛ—76 ва хорижнинг шу турдаги улкан тайёралари қўнадиган бўлади. Таъмирлаш ишларини уч ой мобайнида туғаллаш кўзда тутилган.

МАМЛАКАТИМИЗДА

● Кеча Кремлда М. Горбачев раислигида иттифоқдош республикалар олий раҳбарлари, ҳукумат бошлиқлари, шунингдек олимлар, иқтисодчилар иштирокида бўлиб ўтган кенгашда 1991 йил биринчи ярмида ижтимоий-иқтисодий ривожланиш якунлари ва бундан кейинги режалар муҳокама этилди.

● Россия Президенти Б. Н. Ельциннинг Новосибирскка икки кунлик сафари давомида имзоланган шартномада Сибирь ўлка, вилоятлари ва шаҳарларига иқтисодиёт масалаларида тўла эркинлик бериш кўзда тутилади.

● Мамлакатнинг таниқли сиёсий арбоблари халққа мурожаат қилиб, «Демократик ислоҳотлар ҳаракати»га бирлашишга даъват этдилар. Бу мурожаатга имзо чекканлар орасида А. Яковлев, Э. Шеварднадзе, С. Шаталин, А. Собчак, Г. Попов, И. Силаев ва бошқалар бор.

ХОРИЖДА

● Норвегия Литва пул белгиларини тайёрлашдан воз кечди.

● Макка ва Мадинага бу йилги Хаж сафари давомида 48 киши асосан қуёш уришидан вафот этди.

● Югославия Халқ армияси Словенияда жанговар ҳаракатларни давом эттиряпти. Бунда мамлакат ушбу жумҳурияти ҳудудий мудофаа кучларига қарши артиллерия, танк ва авиациядан фойдаланилмоқда.

Бугунги кун нафаси

ИЛМГОҲ МАҚОМИНИ ОЛГАЧ

ЯҚИНДА сиёсатшунослик ва бошқарув илмгоҳида шаҳар ва район қўмиталари котиблари ҳамда мафкура бўлимлари ходимларининг, шунингдек бошланғич партия ташкилоти котибларининг қарийб икки ойлик ўқуви бўлиб ўтди. Бундан бир неча ой муқаддам олий партия мактаби қошида ташкил топган мазкур сиёсатшунослик ва бошқарув илмгоҳида илгари партия раҳбар кадрлари ҳамда мафкура ходимларини қайта тайёрлаш ва улар малакасини ошириш бўйича курслар мавжуд эди.

Эндиликда бозор иқтисодиётига ўтиш муносабати билан кадрлар ўқувига бўлган эътибор ҳам бирмунча ошди. Сиёсатшунослик ва бошқарув илмгоҳининг сиёсатшунослик куллиётида шаҳар ва район партия қўмиталари котиблари, бошланғич партия ташкилотлари котиблари ҳамда мафкура бўлими ходимларининг ўқуви ташкил этилди.

— Сиёсатшунослик куллиётининг ўз олдига қўйган мақсади, — дейди биз билан суҳбатда илмгоҳ проректори Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими, иқтисод фанлари номзоди Рашид Берикбоевич Берикбоев, — бозор иқтисодиёти шароитида раҳбар кадрлар ва партия ходимларига иқтисод ҳамда уларга иқтисодий ислоҳот мураккабликларини, бозор муносабатларига ўтиш йўлларини назарий жиҳатдан тушунтириб беришдан иборат. Умуман илмгоҳимизда учта асосий куллиёт бўлиб, улар: сиёсатшунослик, халқ хўжалигини бошқариш ҳамда раҳбар кадр ва мутахассислар малакасини ошириш куллиётларидир. Бу йилги ўқув икки ҳафталик дастур асосида ташкил этилади. «Бозор иқтисодиёти шароитида фан, халқ таълими, соғлиқни сақлаш ва маданиятни оширишнинг усуллари ва муаммолари», «Бозор иқтисодиёти шароитида аҳолини ижтимоий ҳимоялаш ва муҳофаза этишни таъминлаш борасидаги муаммолар», «Халқ депутатлари шаҳар ва район Кенгашларининг тенг ҳуқуқини таъмин этиш, партия қўмиталари ва Кенгашларнинг ўзаро муносабатида ленинча принципларнинг амал қилиши», «Партия ташкилотларининг ижтимоий-сиёсий ташкилот ва норасмий ташкилот вакиллари билан ўзаро ҳамкорлигининг ўзига хос усуллари» ҳамда «Меҳнат жамоаларидаги ижтимоий-сиёсий вазиятни соғломлаштириш борасида бошланғич партия ташкилотларининг ҳуқуқини кенгайтириш, унинг раҳбарлик роли ва масъулиятини ошириш йўллари» каби мавзулар дастурдан кенг ўрин олди.

Бундан ташқари, ўқув жараёнида давримизнинг энг долзарб масалаларига бағишланган қизиқарли суҳбатлар, республикамизнинг таниқли кишилари билан учрашувлар ҳам ўтказиб борилади. Жумладан, республикамизнинг ташқи иқтисодий алоқаларини янада ривожлантириш борасида амалга оширилаётган тадбирлар мавзуидаги Ўзбекистон ССР Давлат ташқи савдо алоқалари қўмитаси раиси А. С. Маҳмудов билан ўтказилган суҳбат, оналик ва болаликни муҳофаза этиш, хотин-қизларнинг меҳнати ва маиший турмуш шароитларини яхшилаш борасидаги муаммолар мавзуидаги бир қатор суҳбатлар, Ўзбекистон ижодий уюшмалари раҳбарлари, таниқли шоир ва ёзувчилар ҳамда санъаткорлар билан ўтказилган учрашув кечалари фикримизнинг ёрқин далилидир. Буларнинг ҳаммаси, шубҳасиз тингловчиларимизга жуда манзур бўлди. Шу билан бирга бу йилги ўқувда тингловчиларимизга ёрдам тариқасида махсус ўқув қўлланмалари ишлаб чиқарилди. Бу ҳам ўз ўрнида сиёсий ўқув савиясини оширишда ҳамда тингловчиларнинг пухта сиёсий билимга эга бўлишларида муҳим омил бўлади десам адашмайман.

Ҳа, чиндан ҳам сиёсатшунослик ва бошқарув илмгоҳида бу йилги партия сиёсий ўқуви одатдагидан ўзгача, бирмунча жонли ва қизиқарли ўтди. Бунда албатта илмгоҳ раҳбарларининг, ташкилотчиларининг ўқув жараёнини ташкил этишдаги жонкуярлиги ҳам катта аҳамиятга молик бўлди.

Яна шуни таъкидлаш ўринлики, бу йил мазкур илмгоҳда ўқиш учун хоҳловчилар қабул қилинади. Илмгоҳнинг иқтисодчи мутахассислар тайёрлайдиган тижорат ва ташқи иқтисодий алоқалар бўлими ҳамда менежментлар тайёрлайдиган бўлимларига 3 йиллик ва 5 йиллик ўқиш учун ўрта маълумотли, халқ хўжалигининг турли соҳаларида ишловчи ва жамоат ташкилотларида ишловчилар қабул қилинади. Илмгоҳни имтиёзли тугатганларга эса иқтисод ва тижорат бўйича мутахассислик дипломи берилади. Сиёсатшунослик ихтисоси бўйича ўқишни туғаллаганлар ҳам вилоят ва шаҳар партия қўмиталарида раҳбарлик лавозимларида ишлаш имкониятига эга бўладилар.

Ўтган йилдан бошлаб сиёсатшунослик ва бошқарув илмгоҳида вилоят ва шаҳар Кенгашлари раислари, доимий комиссия раисларининг малакасини ошириш бўйича ўқувлар ҳам ташкил этилди. Келаси йил эса республика халқ депутатлари, илмий-текшириш илмгоҳлари партия ташкилотлари котибларининг ўқувини ҳам ташкил этиш мўлжалланмоқда.

Бир сўз билан айтганда, олий партия мактаби қошидаги сиёсатшунослик ва бошқарув илмгоҳи мақомини олган мазкур даргоҳдан бугунги кунда етук билим ва малакага эга бўлган кўплаб сиёсий раҳбарлар, партия ва мафкура ходимлари етишиб чиқмоқда ва улар ўз иш жойларида олган билимларини қуйи ташкилот вакилларига етказишмоқда.

Ишонамизки, илмгоҳда малака оширган бундай ходимлар ўз жойларида партиянинг бугунги мавқеини, обрў-эътиборини тиклашга, партия сафларини етук, эътиқодли ёшлар ҳисобига мустаҳкамлаш ишига муносиб ҳисса қўшишади.

Зилола МЕЛИЕВА.

Ф. Хўжаев номли 1-пойабзал ишлаб чиқариш бирлашмасининг ёш ишчиларидан Шоҳиста Ғофурова ҳамда Машкура Қорневалар сидқидилдан меҳнат қилишмоқда. Айни вақтда улар пойабзалнинг сифатига катта эътибор билан қарашмоқда.

СУРАТДА: (чапдан) Шоҳиста Ғофурова ва Машкура Қорневалар.

Холмат Мирзакаримов сурати.

Бизни ташвишга солаётган муаммолар

МЕҲР-МУРУВВАТ КЎРСАТИШ ЙЎЛЛАРИ

«Миконд» заводининг ходимлари Тошкентдаги болаларнинг иккита ижтимоий-тиббий муассасаси ҳисоб варақасига 20 минг сўм пул ўтказдилар. Бу пул 5-сонли болалар клиник юқумли касалликлар шифохонаси билан 106-сонли яхши эшитмайдиган болалар интернат мактаби ўртасида баравар тақсимланди.

Гап шундаки, ана шу болалар муассасаларининг ходимлари ёрдам сўраб жумҳурият меҳр-мурувват ва саломатлик жамғармасига мурожаат қилган эдилар. 2 миллион аҳоли яшайдиган шаҳарнинг ҳамма районларидан келадиган болалар даволанадиган шифохонада оғир касалликларни аниқлаш ва даволаш учун турли-туман аппаратлар зарур. Интернат мактабнинг муаммолари эса бошқача: у яқинда ташкил этилган бўлиб, эски бинога жойлашган, тезда ремонт қилинмаса, бу бино қулаб тушадиган аҳволга тушиб қолиши мумкин.

Ўша кунларда «Миконд» меҳнатчилари хайрия жамғармаси билан алоқа ўрнатиб, бирорта аниқ муассасага ўз ёрдамларини таклиф этдилар. Бу корхона учун янгилик эмас: завод кўп йиллардан буён жумҳурият кексалар уйига оталиқ қилиб келади, ўзи жойлашган районга кўп марта молиявий ва бошқа мадад берган. Меҳнат жамоасининг кўпгина аъзолари ҳам завод ҳомийлигида имтиёзлар олганлар. Эндиликда завод ходимлари бемор болаларга ҳам ёрдам бера олади.

«Миконд» ҳозирги ижтимоий-иқтисодий вазиятга унча мос бўлмаган хайрия йўлига ўтганлигини тан олиш керак. Бунинг сабабларидан бири корхона барқарор ишлаб фойда олаётганлигидир. Лекин бошқа омил ҳам бор: бу ерда умумбашарий қадриятлар мавжудлигини яхши билишади. Бошқаларнинг дардига шерик бўлиш ва одамларга ёрдам бериш ана шундай умумбашарий қадриятлардандир.

Бундан икки-уч йил муқаддам меҳр-мурувват ҳаракати энди тикланаётган пайтда жуда кўп жамоалар ана шундай олижаноблик намуналарини кўрсатишди. Сўнгра хайрия ишлари сусая бошлади, мана энди минглаб кишилар яна деярли ҳимоясиз қолди. Жумҳурият улар ҳақида ғамхўрликнинг бир қисмини ўз зиммасига олди — Ўзбекистон Президентининг фармонларига биноан уруш фахрийларига, кўп болали оилаларга, ёлғиз қолган қарияларга имтиёзлар берилди. Шунга қарамай, мададга муҳтож бўлган кишилар ҳали кўп. Айни шу соҳада фақат хайрия жамғармаларининг эмас, маҳаллий советларнинг, корхоналарнинг ёрдами ҳам зарур. Бу ёрдам ҳамиша моддий тусда бўлиши шарт эмас.

— Ҳамма иллат шундаки, биз одамлар нималарга муҳтож бўлаётганлигини аниқ билмаймиз, — дейди Ўзбекистон ССР меҳр-мурувват ва саломатлик жамғармаси раисининг биринчи ўринбосари М. С. Усмонхўжаев. — Яқинда Тошкентдаги битта маҳаллани текширдик. Бу ердаги 230 оиладан атиги 50 таси ёрдам сўраб мурожаат қилган. Улар ҳам турли ёрдам сўрашган. Атиги 12 оила пул билан ёрдам қилишни сўраган бўлса, 8 киши уй-жойини ремонт қилишда, 15 киши болалари учун кийим-кечакда, икки киши пенсиясини расмийлаштиришда ёрдам сўраган, бир кишига ногиронлар аравачаси зарур бўлган, яна бир кишига қараб туриш учун тиббий ҳамшира керак бўлган ва ҳоказо. Қисқа қилиб айтганда муаммоларни ҳал қилиш мумкин ва бу масалалар тезда ҳал этилди.

Эндиликда жамғарма вилоятлар, районлардаги ўз бўлимларининг, корхоналардаги, истиқомат жойларидаги мадад гуруҳларининг эътиборини, муаммоларни табақалаштириб таҳлил этишга қаратмоқда. Бу эса аниқ мақсадни кўзлаб ҳаракат қилиш, тасодифларни ва тушунмовчиликларни истисно этиш имконини беради.

Ишламайдиган муҳтожларга эса Тошкентнинг Фрунзе районидаги каби маҳаллий Советлар ёрдам бериши керак. Бу районда ижроия комитет ходимлари 350 нафар ёлғиз кексани ҳисобга олдилар. Уларнинг ҳар бирини яқин атрофдаги ошхона ёки кафега бириктиб қўйдилар. Қариялар шу жойда текинга иссиқ овқат оладилар. Юра олмай қолган кексаларга эса овқатни уйига келтириб беришади. Зарур бўлганда тиббий ҳамширалар уларнинг ҳузурига борадилар, бошқа ёрдам кўрсатилади.

А. БЕЗВЕРХОВ,
ЎзТАГ мухбири.

Минг бир касб

ИШБОШИ

ИСТАРАСИ иссиқ, ўрта бўй, сочларига оқ оралаган бу йигитни бир кўришдаёқ меҳнаткаш ва соддалигини билиб олдик. Уни Ўзбекистон ССР Фахрий ёрлиғини олганлиги билан табриклаганимизда жилмайиб қўя қолди.

Ҳасан Хадаров бизнинг: «Оддий чилангарликдан ишбошиликкача бўлган йўлни қандай босиб ўтдингиз?» деган саволимизга қисқа жавоб бера туриб:

— Яхшиси Фозил Ҳошимов, Ҳусан Орипов бригадаси ҳақида ёзинг. Уларда ажойиб қурувчилар меҳнат қилишади. Ҳар бир бригада аъзосининг босиб ўтган йўли бир достон, — деди камтаринлик билан.

1968 йилда Совет Армияси сафидан йигитлик бурчини адо этиб қайтган Ҳ. Хадаров чилангарлик касбини танлади. Бу касбни ардоқлаши трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли ремонт-қурилиш бошқармасига асқотди. Янги диспетчер павильонларини бунёд этиш, манзилгоҳлар биносини таъмирлашда «Моҳир уста» фахрли номини олди. Кейинчалик қурувчилар жамоаси уни ишбошилик лавозимига кўтариб янглишмадилар.

Ҳар йили «Ўзбекистон 25 йиллиги» номли кашшофлар дам олиш лагерида 7200 та кичкинтой ёзги таътилларини ўтказади. Сўлимгоҳни мавсумга тайёрлаш Ҳасан ака зиммасига юкланади. Бу юксак ишончни бунёдкорлар ишбошиси талабчанлик билан уддалайди. Замир Қиёмов, Ҳасан Ашуров, Раҳматилла Исматов, Темур Аҳмедов, Нелла Хайруллина каби иши пишиқ, қўли гул қурувчилар Ҳасан акага мададкор бўлиб келишяпти.

Ҳозирги кунда Ҳ. Хадаров етакчилигидаги бунёдкорлар Қўйлиқ мавзеси яқинида подстанцияни қуришда жадал меҳнат қилмоқдалар.

Фаттоҳ АБДУРАҲИМОВ.

Яхши дам—меҳнатга ҳамдам

Лошкарак оқшомлари

... АНГРЕНГА кириб бораяпмизу, кечагина Жигаристон қўрғонида юз берган даҳшатли фожиа кўз ўнгимда намоён бўлади. Аммо қисқа фурсат ичида бу ерда янги уйлар қад кўтараётгани ва боғ-роғлар барпо этилаётганини кўриб жигаристонликларнинг матонатига тасаннолар айтгинг келади. Кўп миллатли аҳоли истиқомат қилаётган Ангрен шаҳрида одамларнинг гулгун чеҳраси ва болажонларнинг шодон кулгусига боқиб бағри кенг ўзбегимнинг барча қийинчиликларни енгиб ўтишини қалбан ҳис қилдим.

Шаҳар ортда қолиб, тоғ йўлига бурилганимизда майин шабада эсиб, тоғ ёнбағридаги адирларда ўтлаб юрган қўй-қўзиларнинг маъраши қулоққа чалинди. Бундан шуни англадимки, биз кўзлаган манзил — Лошкарак қишлоғига яқинлашиб қолган эдик.

Қуёш тоғ ортига ботганда «Гулистон» пансионатига кириб келдик. Дарвоқе, олдиндан шуни таъкидлаб ўтиш кераки, пойтахтимиздаги энг йирик корхоналардан бири — Ўрта Осиё кабеллар ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли бу масканда корхона ишчи-хизматчилари меҳнат оптускалари ва дам олиш кунларини ўтказишади.

Оромгоҳга қадам қўйишимиз билан турли-туман мевали дарахтлар, соя-салқин солиб турган сўлим жой бизни қарши олди. Пансионат директори Рихсивой ака Маҳкамов жуда дилкаш ва камсуқум инсон экан. Бундан 20 йил муқаддам у киши ана шу оромгоҳга асос солибди. Дастлабки йилларда дам олувчилар 5—6 тагина уйчада истиқомат қилган бўлсалар, ҳозир уларнинг сони 22 тага етган.

— Корхонамиз ишчи-хизматчиларининг мароқли ва мазмунли дам олишлари учун барча шарт-шароитлар муҳайё қилинган, — дейди биз билан суҳбатда Рихсивой ака Маҳкамов. — Чунончи, пансионат ҳудудида ёзги кинотеатр, ошхона, емакхона, бильярдхона, болалар атракциони ва майдончаси, сув ҳавзаси мавжуд.

— Мен ўзим Лошкарак қишлоғида яшайман, — дея суҳбатимизга қўшилди оромгоҳ ходими Муҳаббат Муродова. Шинам ва мўъжазгина уйчаларда бир йўла 130—140 нафар киши хордиқ чиқармоқда. Йўлланма билан келганлар 12 кун бизнинг ихтиёримизда бўлишади.

Оромгоҳда сайр қилиб, хордиқ чиқараётган ишчилар билан суҳбатлашиб, улардан ўз фикр-мулоҳазаларини сўрадик.

Сабурзаев Қўлдош (пардозловчи): — Мен умр йўлдошим Холбуви ва тўрт фарзандим билан дам олиш учун шу жойга келдик. Яратилган қулайликларни кўриб беҳад мамнун бўлдик. Айниқса, фарзандларимиз яйраб-қувнашди.

Гулнафиса Аюпова (сим ўровчи): — Мен корхонада 21 йилдан буён меҳнат қиламан. Бу масканга қизим ва неварам билан биринчи марта келишим. Шундай жой барпо этиб, биз ишчиларга ғамхўрлик кўрсатилаётгани қувончлидир.

Абдураҳмон Ғаниев (ишчи): — Очиғи, серқуёш жумҳуриятимизда Лошкарак каби жаннатмакон жойлар борлигидан хабарим йўқ эди. Бир нарсага ҳайронман. Кўпчилик шундай сўлим табиатли маскан қолиб, Гагра, Сочи, Адлер ва бошқа оромгоҳларда ҳордиқ чиқаришади. Олдингдан оққан сувнинг қадри йўқ, деб шунга айтсалар керак-да.

Тоғдаги жилғаларнинг тошдан-тошга урилиб, сойга қуйилаётганини кўрганмисиз? Сойда жўшиб оқаётган зилол сувда ўйноқилаётган балиқларничи!? Қурама тоғлари этагида, пойтахтимиздан 120 километр олисда жойлашган Лошкарак қишлоғига ташриф буюрсангиз бундай табиат мўъжизаларини ўз кўзингиз билан кўрасиз.

Исмоил ПОЛВОН.

Ҳам куласиз, ҳам куясиз

ОМБОРЛАРДА БОР, ШИФОХОНАЛАР ЗОР

АЛ-ХОРАЗМИЙ заводида бўлиб қайтгач, бир мунча муқаддам жумҳуриятимизнинг етук жарроҳларидан бири айтган гап хаёлимдан кетмай қолди. У бундай деган эди: «Мия жароҳати билан боғлиқ шикастланишлар кўп. Шифохонага аксарият беморни оғир аҳволда олиб келишади. Ҳар дақиқа ғанимат, дарҳол операция қилиш керак. Бош эса энг нозик аъзолардан. Хиёл адашиш инсонни ногирон: тилсиз, қўлсиз, оёқсиз қилиб қўйиши ҳеч гап эмас. Шундай ҳам бўладики, жароҳатланган нуқта операция қилинган жойда бўлмайди, яна бошқа жойни очишга тўғри келади. Беморнинг эса аҳволи ўта оғир. Баъзан бемор иккинчи жарроҳлик жараёнини кўтара олмай нобуд бўлади... Мен кейинги вақтларда халқаро анжуманларнинг кўпида қатнашдим. Ривожланган кўп мамлакатлар тиббиёт ходимлари тўғри диагноз қўя оладиган, яъни фан ва техниканинг охирги ютуқлари билан қуролланган замонавий ускуналарга эга. Аччиқ бўлса ҳам айтай, бизда бундай тиббиёт ускуналари ниҳоятда оз».

Яширишнинг ҳожати йўқ, шаҳримизда, жумҳуриятимизда, безиён, самарали даволашга хизмат қиладиган тиббиёт ускуналари эҳтиёжга нисбатан жуда-жуда кам. Худди шундай шароитда эса чет эллардан олиб келинган жаҳон тиббиётининг энг яхши намуналаридан фойдаланилмаяпти. Айрим ўртоқлар бунга ишонмасликлари мумкин. Лекин рост. Масалан, завод тиббиёт қисми учун валютага сотиб олинган 2,5 миллион сўмлик даволаш асбоб-ускуналари бир неча йилдан бери омборларда тоғ-тоғ бўлиб ётибди.

— Омборда ётган даволаш ускуналари хилма-хил ва жуда ноёб, — дейди корхона тиббиёт профилакторийси бош врачи Е. Норқулова, — улар ичида жарроҳлик, офтальмологик, манитор хиллари борки, ўта замонавий, янги хилдаги даволаш ускуналаридир. Уларнинг катта қисми шундай янгики, ҳатто, мамлакатимизда ҳам йўқ.

Келинг, тушунарлироқ бўлиш учун бундай кўнгилсизлик, хўжасизлик қаердан пайдо бўлди, сабаблари нима, шу тўғрисида тўхталиб ўтайлик.

Ал-Хоразмий заводи Чилонзор билан Калинин районлари ҳудудида қурила бошланди. Бу томонда тиббиёт муассасалари жуда муҳтож ҳолда бўлгани учун йирик санитария қисми, яъни шифохона, тиббиёт-профилакторий, поликлиника бунёд этиладиган бўлиб, 4 миллион 800 минг сўм пул ажратилди. 1985 йил қурилиш ишлари бошлаб юборилди. Тиббиёт қисми босқичма-босқич битирилиб, ўтган йили тўла фойдаланишга топширилиши, 1 ва 2-Ал-Хоразмий, Қизил Шарқ турар-жой даҳаларига тўла хизмат кўрсатиши керак эди. Шунингдек, янги тиббиёт қисми 70-80 минг аҳолига хизмат қилиши назарда тутилиб, Калинин районининг заводга яқин айрим хўжаликларига ҳам тиббий ёрдами кўзда тутилган.

«Главташкентстрой»га қарашли 153-трест ҳар йили ажратилган капитал маблағларни ўзлаштирмади. Йиллик режалар ўртача 30-40 фоизга бажарилди. Натижада тиббиёт қисми бинолари ўз вақтида қуриб битирилмади, капитал маблағлар ўзлаштирилмади, муддатлар ўтиб кетди. Қурилиш ташкилоти раҳбарлари ҳар йили пулингиз куйган, бошқа шартнома билан маблағ ажратасизлар, дейишади. Завод раҳбарлари талабчан муносабатда бўлсалар, «Қурилишингизни ташлаб кетишимиз ҳам мумкин», деган ярашмаган қўрқитишлар қилишмоқда. Азим Тошкент шаҳрининг энг катта қурилиш ташкилоти раҳбарлари, ахир бу болаларнинг боғча уйини эмаску? Шартнома туздингизми, бажаринг-да. Ахир йиллик иш ҳажмини бажармагансиз-ку! Шуни ҳам яна такрор айтиш кераки, тиббиёт қисмининг ўз вақтида қуриб битирилмагани, қурилиш ишлари чўзиб юборилаётгани туфайли Ал-Хоразмий заводи атрофидаги 1 ва 2-Ал-Хоразмий, Қизил Шарқ турар-жойларидан 5—6 километр узоқда. Аслида мазкур тиббиёт муассасаси Чилонзор районидаги 17,18,19,20-мавзелар аҳолиси учун мўлжалланган. Янги тиббиёт қисмининг ишга тушмаётганлиги сабабли завод атрофидаги 40 мингдан кўп аҳоли ҳам 28-поликлиника тасарруфида қолмоқдаки, бу жуда қийинчиликларга сабабчи бўлаяпти.

Биз шу куни корхона ичига кирдик. Завод маҳсулотлари сақланиши керак бўлган улкан омборларда чет эллардан келтирилган тиббиёт жиҳозлари тўлиб-тошиб ётибди. Омборга сиғмаганидан бир қисми ҳовлида, усти берк жойда сақланмоқда. Иссиқ-совуқ, ёмғир-сочин таъсирида айрим ускуналар, мебеллар ишдан чиқмоқда. Катта қутилар устига «Хирена» фирмаси — Чехословакия» сўзлари ёзилган.

«Хирена» ҳозир жаҳонга машҳур фирма экан. У дунёдаги тиббиёт муассасаларига мўлжалланган энг замонавий турли ва хилма-хил аппаратуралар, мос мебеллар, турли жиҳозлар, хўжалик фаолияти учун машина-предметлар ишлаб чиқарувчи корхоналар, лойиҳа ташкилотларини бирлаштирган. Бу фирма ер куррасида энг машҳурларидан бири бўлиб, ҳамма нарсани бадастир қилиб беради. «Ипидан-игнасигача» деганларидек, тайёр бинога ўрнатишга қулайлаштирилган. Қисқаси тиббиёт ходимларининг айни муддао-орзуси экан. Лекин Ал-Хоразмий заводида, юқорида таъкидланганидек валютага сотиб олинган 2,5 миллион сўмлик шундай жиҳозлар неча йиллардан бери фойдаланилмай ётибди. Корхона жамоаси қанча уринмасин «Главташкентстрой» раҳбарлари пинакларини ҳам бузишмаяпти. Фуқаролар сиҳат-саломатлиги биринчи галдаги вазифалардан бири эканлигини наҳотки улар тушунишмайди!

Будир ПЎЛАТОВ,
Тошкент вилояти касаба уюшмалари Кенгаши матбуот марказининг мудири.

Кенгашлар ҳаётидан

АЁЛЛАР КЎНГЛИГА ЙЎЛ ТОПИБ

● **Шаҳримизнинг энг кенжа ва навқирон районларидан бири — Бектемир райони кундан-кунга чирой очмоқда. Райониннг тараққий этишида, айниқса, бугунги мураккаб иқтисодий шароитда район меҳнаткашларининг талаб ва эҳтиёжларини қондиришда, уларнинг моддий ва маънавий турмушини яхшилашда халқ депутатлари ва кенгашларининг роли бениҳоя улкан бўлмоқда. Жумладан, район хотин-қизлари ичида яқиндагина ўз фаолиятини бошлаган хотин-қизлар Кенгаши ҳам қисқа вақтда катта ишларни амалга оширди.**

Хотин-қизлар Кенгашига шаҳар Кенгаши депутати, халқ депутатлари Бектемир район Кенгаши раисининг муовини Хайриннисо Холматовна Мирзажонова бошчилик қилади. Биз мазкур Кенгашнинг илк фаолияти билан яқиндан танишиш мақсадида шу районда бўлдик.

— Бозор иқтисодиётига ўтиш, нарх-навонинг ошиши ва барча иқтисодий мушкулликлар менимча, даставвал ҳар бир оилада ўз аксини топди, — дейди Хайриннисо опа.

— Яъни, бугунги мураккаб шароитимизнинг барча оғирликлари кўпроқ аёллар зиммасига тушди десам адашмайман. Сабаби, оилада аёл — энг катта куч ва кўп нарса уларга боғлиқ. Фарзанд тарбияси, хонадон осойишталиги, саранжом-саришталиги, қўйинг-чи, ҳаммаси аёл қўлида. Шундай экан, хотин-қизларнинг энг яқин маслаҳатчиси бўлиш, зарур бўлганда уларга ҳам моддий, ҳам маънавий кўмак бера олиш, айниқса, болали аёлларни соати қисқартирилган қулай иш кунлари билан таъминлаш кабилар Кенгашимиз олдида турган энг муҳим вазифалардан биридир. 23 хотин-қиздан иборат хотин-қизлар Кенгаши раёсати эндиликда ана шу муҳим вазифалардан келиб чиқиб, ўз иш дастурини белгилади. Дастурдан яна кўп болали ва даромади кам оилаларга ёрдам кўрсатиш каби вазифалар ҳам ўрин олган. Кенгаш ишида унинг фаол аъзолари «Саҳоват» деб номланган меҳр-шафқат жамғармаси раисининг ўринбосари Раъно Темуровна Маматқулова, Тошкент ўрмон хўжалиги корхонаси муҳандиси Нурия Валиевна Орипова ҳамда савдо ходими Жамила Қодировна Турдиматоваларнинг роли бениҳоя улкан бўлмоқда. Шунингдек, районимизда жойлашган шаҳар автотранспортларини эксплуатация қилиш корхонаси ишчиси Мария Никитична Лазуренко ҳамда врач-гинеколог Раъно Шаматовалар ҳам бизнинг энг яқин ёрдамчиларимиздир. Улар хотин-қизлар ҳузурида бўлган учрашувларда ўзларининг фойдали маслаҳатлари, суҳбатлари билан чиқишади.

Шу ўринда район хотин-қизлари ҳузурида, маҳалла ва мавзеларда ўтказилаётган конференцияларни ҳам айтиб ўтишни истардим. Шундай конференцияларда асосан, хотин-қизларнинг яшаш шароитлари, турмушдаги муаммоли масалалар муҳокама этилиб, уларга мумкин қадар ёрдам кўрсатишга ҳаракат қиламиз. Жумладан, яқинда райондаги баъзи бир кўп болали хонадонларга газ ва сув ўтказишда, иморатлар томини ёпишда хотин-қизлар Кенгаши томонидан ёрдам кўрсатилди. Ҳозиргача районимизнинг 9 та маҳалласида хотин-қизлар Кенгаши туздик. Бундан ташқари, бир қатор ишлаб чиқариш корхоналарида меҳнат қилаётган аёлларимиз учун хотин-қизларнинг дам олиш ва гигиена хоналарини ташкил қилдик. Узукун дастгоҳлар қошида тик оёқда меҳнат қилиб хориган аёл ишдан сўнг мазкур хоналарда бир оз дам олиб, ҳордиқ чиқаради. Бунинг учун у ерда барча шароит муҳайё. Ишчи аёллар бу хонада ёқимли куй-қўшиқлар эшитиб, бир пиёла чой устида гурунглашиши, шунингдек ораста-лик ва пардоз хоналарида ишдан сўнг ўзларига бир оз оро беришлари мумкин.

Аёлларнинг иш шароити ҳақида сўз борганда, Тошкент ўрмон хўжалиги корхонасида ишловчи аёлларнинг ойлик иш ҳақи сақланган ҳолда иш куни ташкилот ҳисобидан 1 соатга қисқарганини ва бу ишда Кенгашимиз аъзоси, шу корхонанинг етакчи муҳандиси Нурия Валиевна Орипованинг хизматлари улкан бўлганини алоҳида қайд этиш лозим. Эндиликда биз бу тажрибани бошқа корхона ва ташкилотларда ҳам кенг ёйиш ниятида Бектемир район хотин-қизлар Кенгаши номидан мурожаат қабул қилдик.

— Хайриннисо Холматовна, билишимизча, сўнгги вақтларда районда маданий тадбирлар тез-тез ўтказиладиган бўлди. Сиз бошчилик қилаётган Кенгаш томонидан ҳам хотин-қизлар учун махсус маданий тадбир ёки учрашувлар ўтказиляптими?

— Ҳа, дарвоқе, ҳамиша уй, бола-чақа ва оилавий ташвишлар ҳамда давлат иши билан банд бўлган аёлнинг маънавий оламини тўлдириш ҳақида ғамхўрлик кўрсатиш ҳам хотин-қизлар Кенгаши зиммасида. Яқинда республикамизнинг таниқли шоираларидан Ойдин Ҳожиева, Нилуфар, Умида Абдуазимова, Муҳтарама Улуғова ҳамда бир гуруҳ санъаткорлар районимиз хотин-қизлари ҳузурида меҳмон бўлишиб, ўз ижод намуналаридан ўқиб беришди, жозибали куй ва қўшиқлари билан улар кўнглини хушнуд этишди. Келгусида ана шундай учрашувларни, ошкора мулоқотларни кўпроқ ўтказиш ва шу йўл билан хотин-қизларимиз кўнглига яқин йўл топиш, уларнинг қувонч ва ташвишларига ҳамиша шерик бўлиб уни енгиллатиш тадбирларини белгилаяпмиз. Ўйлайманки, ҳозирги мураккаб иқтисодий шароитда ишни ана шундан бошлашимиз муваффақиятли натижалар беради.

Зулфия ДЎСМУҲАМЕДОВА.

СУРАТДА: Х. Мирзажонова (ўнгда) Кенгаш аъзолари билан суҳбатда.

Усмон Усмонов сурати.

СИҲАТ-САЛОМАТЛИК

ХАЛҚ ТАБОБАТИ ШИФОХОНАСИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан халқ табобатини қайта тиклаш мақсадида Абу Али ибн Сино номли хўжалик ҳисобида ишлайдиган ўқитиш, ишлаб чиқариш ва даволаш маскани очилди. Жумҳуриятда бу каби хўжалик ҳисобидаги илмий даволаш муассасалари кейинги вақтда кўпаймоқда, бу эса аҳоли соғлиғини сақлашда ва турли хасталикларнинг камайишида муҳим омил бўлмоқда.

Бизга маълумки, буюк ҳаким Абу Али ибн Сино тиббиёт фанига оламшумул ҳисса қўшди, унинг илм-фанга қўшган ҳиссаси беқиёсдир. Шу туфайли халқ табобатини қайта тиклаш, аҳолини соғломлаштиришда катта аҳамиятга эгадир, бу борада соғлиқни сақлаш вазирлиги яхши ишларни амалга оширмоқда.

Биз ушбу айтиб ўтилган масканларнинг фақат бир хили ҳақида ахборот берамиз. Ушбу бирлашма кўҳна халқ табобатида ишлатиладиган шифобахш ўсимликларни экологик тоза ҳолда қайта ишлаш, халқ табобатида қўлланиб келинган доривор ўсимликлардан дори сифатида фойдаланишнинг янги усулларини ишлаб чиқади.

Ҳозирги вақтда бирлашмамиз доривор ўсимликларни йиғиш, тайёрлаш, қадоқлаш ва савдога чиқаришни йўлга қўйиш ишларини олиб бормоқда, бундан беморлар наф олмоқдалар. Бизнинг бирлашма жумҳуриятимиз ҳудудидан доривор ўсимликларнинг ўсадиган ерлари, ўсимлик турлари ва уларни сақлашни йўлга қўймоқда. Бу бирлашма Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш вазирлигига қарашли травматология ва ортопедия илмий тадқиқот олийгоҳи поликлиникаси қошида ташкил этилди.

Ушбу марказ халқ табобатида ишлатиладиган янги усулларни ишлаб чиқишда нур билан даволаш, кишиларда мавжуд бўлган ноёб хислатлар — бионур ва биотокларни ишлатиш, халқ табобатида қўлланиладиган дори-дармонлардан мўмиё-асил, асал ва унинг бирикмалари бўлган «тоза асал», «Аппилак», «Асалари сути», янги ишлаб чиқилган дори — «Баргишун» ва бошқа бирикмаларни ишлатиш, уларни излаш ва бизгача етиб келмаган маълумотларни топиш борасида иш олиб боради. Бундан ташқари, бирлашма аҳолининг баъзи қишлоқ хўжалик мевалари ва маҳсулотлари билан даволаш ишларини йўлга қўйишга ҳам алоҳида эътибор беради. Бирлашма ташкилий ва даволаш фаолиятидан ташқари, ёш авлодни ўқитиш ишларини ҳам олиб боради, у 24 номда янги соғломлаштириш услублари бўйича талабалар ва халқ табобати вакилларини ўқитади ва уларга иш тартибини ўргатади. Бирлашма қўлланма, ўқув китоблари ва рисолаларни чоп этади.

Шуни алоҳида эслатиб ўтиш керакки, бирлашма қўлга киритилган даволаш ва соғломлаштириш ишларидаги ютуқларни СССР ва чет элларга тадбиқ этишни режалаштирган. Талабаларни ўқитиш махсус режа асосида олиб борилади. Навбатдаги талабалар тайёрлаш куни 18 аср ёзувчиси ва философи Е. П. Блаватский ҳақидаги таълимот, шифобахш ўсимликларни тайёрлаш, биологик энергия билан даволаш, биолокация ва бошқа услублар асосида ўтказилади.

Туроб ҲАСАНОВ,
тиббиёт фанлари номзоди.

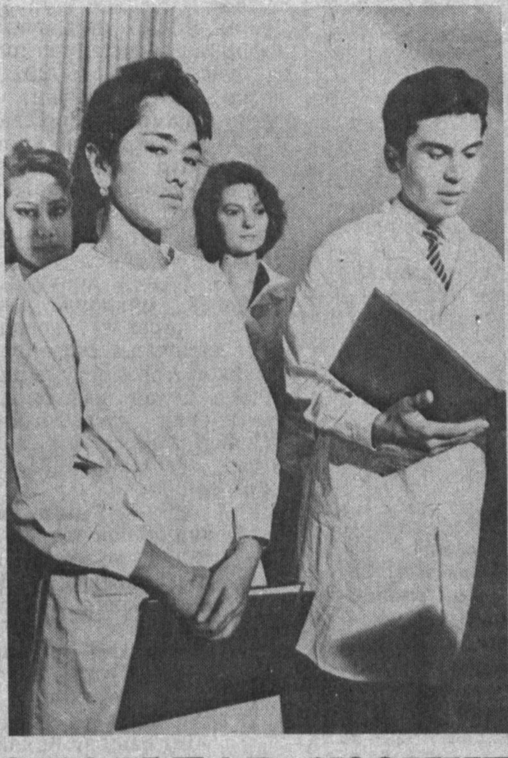

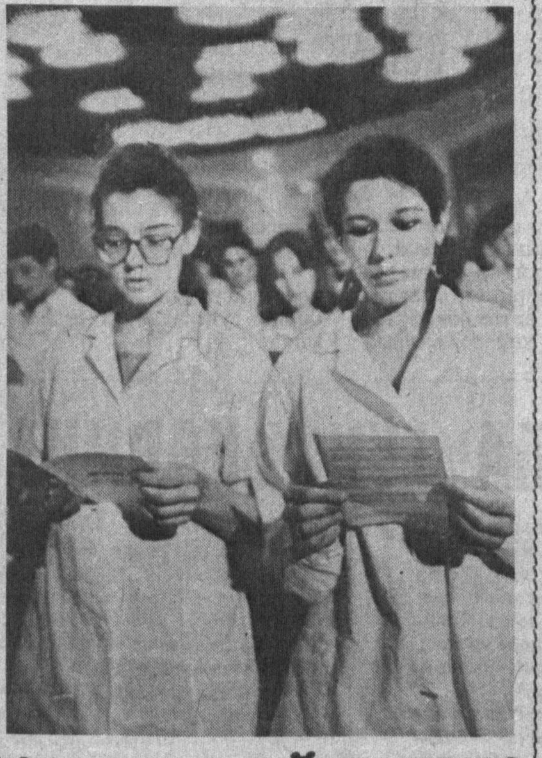

ОДАМЛАР ЖОНИГА ЖОН БЎЛАМИЗ

СССР Тиббиёт фанлари академияси Бутуниттифоқ илмий жарроҳлик марказининг Тошкент филиали мажлислар залига йиғилган бўлғуси шифокорларнинг дил сўзлари ана шундай бўлди. Бу ерда 1-Тошкент тиббиёт илмгоҳи битирувчиларига тантанали равишда дипломларни топшириш маросими бўлиб ўтди. Бўлажак шифокорлар Совет Иттифоқи врачи қасамёди сўзларини айтдилар.

1-Тошкент тиббиёт илмгоҳини бу йил 660 ёш битириб чиқди. Нигора Абдуллаева, Раъно Хонова, Фурқат Муродов, Елена Монахова ана шулар жумласидандир. Лола Асқарова, Эльмира Азизова, Лариса Конова, Светлана Исаева, Барно Каримова сингари улар ҳам илмгоҳни имтиёзли диплом билан тугалладилар.

1-Тошкент тиббиёт илмгоҳининг ректори Турғунпўлат Даминов битирувчиларни қизғин муборакбод этди.

Шу нарсани таъкидлаш керакки, илмгоҳни битирувчиларнинг кўпчилиги ҳаётда ўз ўринларини топиб, инсон саломатлигини сақлашдек шарафли вазифага ўзларини бахшида этганликларини изҳор этишди. Уларнинг аксарияти ёш мутахассислар хизмати зарур бўлган жойларга бориб ишлаш истагини билдирдилар.

Битирувчиларга дипломлар топширилади. Бахтиёр ёшлар ўзларига илм берган мураббийларига дил сўзларини изҳор этдилар. Ҳа, эндиликда уларни ҳаётда мураккаб синовлар кутмоқда. Бу синов шундайки, у инсон саломатлиги билан боғлиқдир. Ана шу синовда бугунги илмгоҳни битирувчилар ҳам ўзларини ҳар жиҳатдан кўрсатадилар, деб умид қиламиз.

СУРАТЛАРДА: 1-Тошкент тиббиёт илмгоҳида битирувчиларга дипломларни топшириш маросимидан лавҳалар.

Рустам Шарипов суратлари.

Шифокор қабулида

ДАРД КЎРМАЙ ДЕСАНГИЗ

ЯРАЛИ ичқотиш (тиббиётда ярали колит) — йўғон ичакнинг оғир яллиғланиши касаллигидир. Қадимда бу хасталик «Қонли ич суриш» деб атаганлар, чунки унинг асосий кўринишлари ичида — йиринг, шиллиқ, қон аралаш тез-тез ич кетиши кўп учрайди. Яллиғланган шиллиқ қават ичак ичига оқсилга бой суюқликни кўп миқдорда чиқара бошлайди. Тез-тез суюқ ич келишидан ташқари, ярали колитга қориннинг бураб-бураб оғриши аломати ҳам қўшилади. Лекин фақат шу белгиларга қараб мустақил равишда хасталикни аниқлайман деб ўйламанг. Касаллик белгилари жуда кўп, шу билан бирга унинг белгилари бошқа касалликларда ҳам тез-тез учраб туради — яллиғланишдан то йўғон ичак ўсмасигача. Масалан, тўғри ичакдан қон кетиши ва бураб-бураб оғриш ичбуруғида ҳам, бавосилда ҳам, крон касаллигида ҳам кузатилади. Бу хасталиклар эса ҳар хил даволанади. Шунинг учун касалликнинг биринчи белгилари пайдо бўлиши билан дарҳол шифокорга мурожаат қилиш керак, чунки у ўткир ёки аса-секин бошланиши мумкин.

Ярали колитни аниқлаётганда шифокор фақат клиник кўринишларгагина асосланмайди, бунда биринчи галда ректоскопия, колоноскопия ва рентгенологик текширишлари маълумотлари ҳисобга олинади. Касалликни аниқлаш учун нажаснинг бактериологик ва паразитологик анализлари ҳам муҳимдир.

Хасталикда йўғон ичакнинг жуда майда яраларидан доимо қон кетиб туради. Қон йўқотиш, ич суриши, шикастланган шиллиқ қават орқали ичак ичидаги моддаларнинг сўрилиши натижасида ҳосил бўладиган заҳарланиш аъзои-танни шунчалик кучсизлантирадики, ўз-ўзини даволаш, шифокор буюрмаган дориларни қабул қилиш жиддий асоратларга олиб келади. Натижада оғир ичак қон оқишлари ва ҳаттоки ичак тешилишини келтириб чиқаради. Жуда оғир ҳолларда ҳатто жарроҳлик усули билан даволашга тўғри келади. Шунинг учун, кўнгилсиз асоратларнинг олдини олиш учун шифокорга ўз вақтида кўрсатиб, тезда даволаниш чорасини кўриш керак.

Касалликнинг авж даврида даволаш чораларига диетотерапия ва қон оқишига, қориндаги оғриқларга, яллиғланиш ва ич суришига қарши қаратилган дорилар билан даволаш киради. Кўпинча шифокор тинчлантирувчи дориларни ҳам тайинлайди. Гап шундаки, ўта ҳаяжонли шароитлар, ҳаддан ташқари ҳиссий зўриқишлар ярали колитнинг кечишига ёмон таъсир қилади. Хасталик билан кучсизланган аъзои-танни уйқусизлик ҳолдан тойдиради. Суткасига камида саккиз соат ухлаш керак, дам олиш кунлари эса кундузи ухлаш ёки бирбир ярим соат ётиб хордиқ чиқариш керак.

Амалиёт шуни кўрсатадики, ҳатто қисқа муддатли шароит алмашинуви ҳам аъзои-тан ҳолатига яхши таъсир кўрсатади ва касаллик кучайишининг олдини олишга ёрдам беради. Лекин, дам олиш жойини танлаётганда, албатта даволовчи шифокор билан маслаҳатлашинг.

Касаллик кучайиш даврида даволаш чоралари қатори, асосий ўринни парҳезли овқатланиш эгаллайди. Овқатланишда кучли ёғли бульонлар, сутли шўрвалар, ёғли чўчқа гўшти, дудланган ва маринация қилинган маҳсулотлар, ўткир соус ва зираворлардан воз кечинг. Ҳамма айтиб ўтилганлар шира ҳайдовчи таъсирига эга бўлиб, секреция ва ичак ҳаракати функциясини кучайтиради, бу эса ярали колит кечишига ёмон таъсир қилади. Яхшиси печга ёпилган ёки духовкада озгина қуритилган нонни еган маъқул. Нонуштага гурунчли, маннали, арпали бўтқани тайёрланг. Бу касалликда тез-тез, лекин озгина-озгина овқатланиш керак, иккинчи нонушта ва тушликни унутманг. Сиз қуруқ печенье, апельсинли, томатли нарсалар истеъмол қилинг. Лекин ҳеч қачон узум, олхўри, ўрик шарбатини ичманг, улар ичакда бижғишни кучайтиради.

Тушлик ва кечки овқатга зиравор қўшмасдан, кучсиз гўштли ва балиқли бульонлардан тайёрланган крупали ёки макаронли шўрваларни истеъмол қилиш мумкин. Иккинчисига ёғсиз қайнатилган гўшт ёки балиқ (айниқса денгиз балиғи мақсадга мувофиқ), буғда пиширилган қиймалар, тефтеллар. Ичаги қисман касалланган, ярали колити ич қотиш ва қон оқиши билан кечадиган беморларга сабзи шираси жуда ҳам фойдалидир. Яллиғланиш жараёни пасайиб, даволаш таъсирида касаллик белгилари йўқолса, қатъий парҳез шарт эмас.

Ўз танангиз оғирлигини доимо назорат қилиб туришга ҳаракат қилинг. Агар сиз тўсатдан оғирлигингизни йўқота бошласангиз, албатта шифокор билан маслаҳатлашинг. Ўз даволовчи шифокорингиз кўрсатмаларини бажаришга ҳаракат қилинг: тўғри ва ўз вақтида овқатланинг, ўз вақтида дорилар қабул қилинг, ҳаддан ташқари чарчаманг, шунда хасталик чекиниб, дард кўрмагандай бўлиб кетасиз.

Саид АЪЗАМХЎЖАЕВ,
профессор.

ХАСТАЛИК ЧЕКИНАДИ

ПОЙТАХТИМИЗНИНГ Аносов кўчасида жойлашган 211-сил касаллик болалар боғча-яслиси остонасидан ўтар эканман, боғча мудираси билан юзма-юз келишим лозимлигини сезиб кўнглимда андак безовталик кечди: ҳар ҳолда раҳбар аёл, ўз муомала йўсини бўлиши мумкин. Аммо мудира Матлуба Абдурашидова билан учрашган пайтим гумоним беҳуда эканлигига иқрор бўлдим. Матлуба опа кўнгли очиқ, ширинсўз ва энг муҳими болажон аёл эканлиги руҳимни енгиллатди.

— Матлуба опа, сиз раҳбарлик қилаётган болалар боғча-яслиси бошқа турдаги оддий боғчалардан нимаси билан фарқланади?

— Ушбу боғча-ясли махсус тарбия маскани бўлиб, ўзига хос қулайликлари ва кун тартиби билан бошқа оддий боғчалардан ажралиб туради. Гарчи сил касаллик боғча-яслиси дейилса ҳам, бу ерда сил касаллиги билан оғриётган болалар эмас, балки касалланиши мумкин бўлган болалар тарбияланади.

— Демак, махсус профилактик жараён учун мўлжалланган экан-да.

— Албатта, айни профилактика учун. Шундай экан, ўз-ўзидан маълумки, бу ерда тарбияланаётган бола бир дақиқа бўлса-да тарбиячи назоратидан четда қолмаслиги лозим. Болалар ота-оналари томонидан уйга олиб кетилмайди, албатта дам олиш ва байрам кунлари бундан мустасно. Бундан ташқари, болалар бир кунда олти маҳал овқатлантирилади. Эрталабки жисмоний тарбия ёки куч талаб этувчи баъзи ўйинлар енгиллаштирилган ҳолда ўтказилади. Ҳар бир бола учун сарф бўладиган маблағ давлат ҳисобидан тўланади.

— Матлуба опа, болаларнинг бу каби махсус боғчаларга тушиб қолишларига сабаб нима?

— Инсон организмининг ўпка аъзосига тааллуқли бўлган сил касаллиги ўта юқумли бўлиб, кўп ҳолларда касаллик ўзини жуда кеч ошкор этади. Шунинг учун районимизда жойлашган барча болалар боғчаларида маълум муддат оралиғида ўтказиладиган махсус текширувлар натижаси кўрсатган касалланиш арафасидаги болалар бизга келтирилади. Бу касаллик эса асосан ўпка аъзосининг касалланишидан келиб чиқади. Агар касалланиш инсон танасида эътиборсиз қолиб илдиз отиб кетса, силга айланиши муқаррар. Бундан ташқари гўдак тарбияланаётган оилада кимдир ана шу хасталик билан ўзи билмаган ҳолда оғриётган бўлиши мумкин. Ҳали заиф бўлган бола организми бу иллатни ўзига тез юқтириб олади. Сил касаллигининг насл суришга мойиллиги ҳам маълум бўлган.

100 ўринли мўъжазгина боғча-яслида 2 ёшдан 7 ёшгача (мактаб ёшигача) бўлган 80 дан ортиқ бола тарбияланади. Барча қулайликларга эга бўлган бу маскан ўзининг озодалиги, шинамлиги ва келажак авлод тарбиясига қаратилган алоҳида эътибори билан бошқа ана шундай муассасаларга намуна бўла олади. Бу тарбия маскани қанчадан-қанча гўдакларни касалланишдан, қолаверса, ўлимдан асраб қолган, қанчадан-қанча оилаларга йўқотилган қувончни қайтариб берган. Ана шундай шарафли вазифани ўз зиммасига олиш учун тарбиячи бўлишнинг ўзи камлик қилар. Балки шунинг учундир — бу ерда болалар тарбияси билан шуғулланаётганларнинг барчаси катта ёшдаги аёллар, вужудида оналик меҳри жўш уриб турган инсонлар, яъни меҳрибон оналар. Ана шу фидойи инсонлардан врач А. П. Никитина, ҳамшира С. Маърупова, тарбиячилар И. Гайнутдинова, М. Қодирова, Х. Ирисбоева, М. Қобулова, ошпаз Д. Ражабова ва бошқалар фаолиятини алоҳида айтиб ўтиш лозим. Умрини ёш авлоднинг соғлом униб-ўсишига бағишлаган ана шундай жонкуяр, меҳрибон тарбиячилар, менимча, энг бахтли инсонлар бўлса керак. Буни ўзлари ҳам англаган бўлсалар ажаб-мас.

Абдумалик АБДУРАҲМОНОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

МАННОН УЙҒУР НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ САНЪАТ ОЛИЙ БИЛИМГОҲИ

1991—1992 ўқув йили учун

Телевидение режиссёри, телетасвирчи ихтисослари бўйича

(ўзбек гуруҳлари)

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 5 йил.

Ўқишга кириш қоидалари, талаблари ва имтиҳонлар тўғрисида маълумотлар олиш учун олий билимгоҳга, Ўзбекистон ССР давлат телерадиоқўмитасининг Ходимлар бўлимига ва вилоятлардаги телерадио қўмиталарига мурожаат қилиш керак.

Олий билимгоҳ манзили: 700031, Тошкент шаҳри, Герман Лопатин кўчаси, 77-уй.

Телефонлар: 56-28-80.

М. Уйғур номли Тошкент Давлат санъат олий билимгоҳи 56-28-80.

Ўзбекистон ССР телерадиоқўмитасининг Ходимлар бўлими: 44-14-39, 44-02-37.

ТОШКЕНТЛИКЛАР ВА ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ — КЎПМИЛЛАТЛИ ВА КЎПТИЛЛИ ШАҲАР.

Адабиётларни ўз она тилида ўқишни ёки Ўрта Осиё ва Қозоғистон тилларидан биринчи ўрганиб олишни истайдиган барчани

50-дўконга таклиф қиламиз

Бу ерда Сизга бадиий, болалар адабиётлари, санъатга доир альбомлар, ўзбек, қозоқ, қирғиз, тожик тилларидаги луғатларни ҳавола этишади.

Баҳоси 30 сўм бўлган «Библия»нинг 1-томи, кенг кўламдаги илмий-техникавий ва педагогика адабиётлари сотувда мавжуд.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри. Ҳ. Олимжон майдони, 13«а» уй. Телефон: 33-05-58.

«ТАШКНИГА» ШАҲАР КИТОБ САВДОСИ ИДОРАСИ.

«ВНЕШТЕХНИКА» Бутуниттифоқ бирлашмаси ҲУЗУРИДАГИ «СИСТЕМОТЕХНИКА» ЧИМКЕНТ ИЛМИЙ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТИЖОРАТ (ташқи савдо) ФИРМАСИ **корхоналар ва ташкилотларга нақд пулга ва пул ўтказиш** (сўмлар билан) **йўли билан сотиш учун**

ҚУЙИДАГИ ЧЕТ ЭЛ ВИДЕОТЕХНИКАСИНИ

ТАВСИЯ ЭТАДИ

ВИДЕОДВОЙКА: адаптерли «Голд Стар», телевизор экранининг диагонал бўйича катталиги — 51 см. Нақд пулсиз ҳисоб-китоб йўли билан сотиб олиш учун баҳоси — 21.790 сўм, нақд пулга эса — 17.000 сўм.

ВИДЕОДВОЙКА: «Шарп» серводвижитал плеери (ёзадиган, антеннага уланадиган) ва «Самсунг» телевизор экранининг диагонал бўйича катталиги — 51 см. Нақд пулсиз ҳисоб-китоб йўли билан сотиб олиш учун баҳоси — 24000 сўм, нақд пул билан эса — 19.000 сўм.

2 соат давомида олиб бориб берилади. Улгуржи харидорларга енгиллик берилади.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Чимкент шаҳри, телефон 12-94-73, соат 8 дан 21.00 гача.

«ВНЕШТЕХНИКА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИ ҲУЗУРИДАГИ «СИСТЕМОТЕХНИКА» ЧИМКЕНТ ИЛМИЙ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТИЖОРАТ ТАШҚИ САВДО ФИРМАСИ.

«СОЮЗРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИ.

ХАРИДОРЛАР ДИҚҚАТИГА!

«ЭЛЕКТРОНИКА» ФИРМАЛИ ДЎКОН-САЛОНИ

болалар учун

„ЭЛЕКТРОНИКА"

Қуйидаги ўйинчоқларни тавсия этади:

«МЕНЕЖЕР» — қизиқарли, ажойиб ўйин. Ўйновчилар учун бу ўйин иқтисодий вазиятларни тез ҳисоблаб чиқиш математикавий таҳлил бобида ажойиб машқ машғулотлари вазифасини ўтайди.

«БАНК» — иқтисодиёт билан боғлиқ мароқли ўйин, савдо-сотиқнинг паст-баландини пайқаб ола билиш туйғусини шакллантиради, ташаббускорлик ва мушоҳада юритиш қобилиятини ривожлантиради.

Барча ёшдаги эркаклар учун — бир марта ишлатиладиган қулай, барча ранглардаги чақмоқтош (зажигалка)-лар.

Ўзининг саломатлигига эътибор билан қарайдиган барчага оҳанраболи шифобахш камар беқиёс қўл келади — бу мослама Сизга — бел-думғаза радикулити каби оғир касалликдан халос бўлишингизда катта ёрдам беради; буйрак касалликларида самарали таъсир кўрсатади, йўтални юмшатади; оҳанраболи қисма исирғалар — қон босимининг пасайиб кетиш, хафақон (гипертония), асаб касалликларида қон-томирлар ишини бир маромга келтиришда, шунингдек, нохуш омилларга нисбатан ўта сезгир шахсларга ҳар эҳтимолга қарши (касалликнинг олдини олиш учун) қўлланилади; тери орқали таъсир кўрсатадиган ЧЭНС-2 электро-нейростимулятори ёрдамида асаб системаси билан боғлиқ оғриқли нуқталарга паст кучланишли электр қуввати билан таъсир кўрсатади ва шамоллаш касалликларини даволайди.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Гоголь кўчаси, 38-уй (2, 3, 13, 22-трамвайларнинг «Куйбишев район ижроия комитети» бекати).

«ТАШГАЗ» БОШҚАРМАСИ

ТАБИИЙ ГАЗДАН ФОЙДАЛАНУВЧИ АҲОЛИ ДИҚҚАТИГА МАЪЛУМ ҚИЛАДИ!

Газ хўжалигини қишки мавсумга тайёрлаш муносабати билан Чилонзор даҳасининг 1-мавзесидаги қуйи босимли газ қувури тубдан қайта таъмирланади ва 3 июлдан 5 июлгача бўлган вақт оралиғида кундузги соатларда (9 дан 17 гача) аҳоли яшайдиган 33-66-уйларга ва 177, 200-болалар боғчаларига газ бериш тўхтатилади.

ГАЗ БЕРИШ БОШЛАНГАН ПАЙТДА ҲУШЁР БЎЛИШИНГИЗНИ СЎРАЙМИЗ.

КИНО

3 ИЮЛЬ

А. Навоий номидаги Санъат саройи — «КИЧКИНА ГУВОҲ» (17.00, 20.00).

«БОКСЁР» (19.00, кичик зал).

Чайка — «КОММАНДОС» (17.00, 20.00).

Москва — «ҚУВНОҚ ТАЪТИЛЛАР» (17.00, 19.00, 20.40).

БЛКЁИ 30 йиллиги номли — «ҚУВНОҚ ТАЪТИЛЛАР» (жуфт-соатларда).

Тошсоветнинг 50 йиллиги номли — «ФАРИШТА» (тоқ соатларда).

4 ИЮЛЬ

А. Навоий номидаги Санъат саройи — «КИЧКИНА ГУВОҲ» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00).

«БОКСЁР» (10.00, 13.00, 16.00, 19.00, кичик зал).

Чайка — «КОММАНДОС» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00).

Москва — «ҚУВНОҚ ТАЪТИЛЛАР» (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00).

БЛКЁИ 30 йиллиги номли — «ҚУВНОҚ ТАЪТИЛЛАР» (жуфт соатларда).

Тошсоветнинг 50 йиллиги номли — «ФАРИШТА» (тоқ соатларда).

«ХОН ГИЛЬ ДОН» (9.30).

ЙЎЛОВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

Лисунов кўчасидаги иссиқлик қувурининг қайта ётқизилиши муносабати билан Янгиобод даҳасига боришда 22 ва 61-автобус йўналишлари ҳаракати ўзгартирилади.

8 ИЮЛДАН 25 ИЮЛГАЧА

автобуслар ҳаракати СЛОНИМ, ЖАРҚЎРҒОН, ИЗЗАТ кўчалари бўйлаб бир йўналишда ташкил этилади.

Маълумотлар олиш учун телефон 34-82--89.

ТЎЙЛАР МУБОРАК!

Киров номли маданият уйи қошидаги «БАХТ» ансамбли ўзининг жозибали ва мазмунли программаси билан ёш келин-куёвларнинг никоҳ тўйларини ўтказиш учун хизмат қилади.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: М. Турғунбоева кўчаси, 40-уй. Киров номли маданият уйи.

Телефонлар: 48-78-53, 34-34-38.

ТОШКЕНТ ГРАМПЛАСТИНКАЛАР ЗАВОДИ

саралаовчилар, исканжаловчилар, транспортга ортувчилар, эшитилиш ва қабул қилиш-топшириш синовлари бўйича текширувчилар, тегирмон-жўвалаш цехининг ишчилари, насос қурилмаларининг машинистини

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Завод болалар боғчаси ва дам олиш масканига эга.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: 700032, Тошкент шаҳри, Грампластинкалар кўчаси, 58-уй.

ХАРИДОРЛАР ДИҚҚАТИГА! ТОШКЕНТДАГИ «ЭЛЕКТРОНИКА ФИРМАЛИ ДЎКОН-САЛОНИ ҚУЙИДАГИЛАРНИ ЭЪТИБОРИНГИЗГА ҲАВОЛА ҚИЛАДИ:

уч программали приёмниклар: ПТ-203 — чиқиш қуввати — 0,6 Вт, ПТ-206 — магнитофонга ёзиб олиш имконияти билан; приёмник ичига ўрнатилган электрон соатлар товуш сигналининг иккита белгиланган программа бўйича уланишини таъминлайди; ПТ-208 — овоз майинлиги росланадиган.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Гоголь кўчаси, 38-уй (2, 3, 13, 22-трамвайларнинг «Куйбишев район ижроия комитети» бекати).

АБИТУРИЕНТ-91

Олий ўқув юртига кирувчилар учун қўлланма харид қилишни хоҳловчиларнинг қуйидаги манзилга мурожаат қилишларини сўраймиз: Талабалар шаҳарчаси, ТошДД.

Телефонлар: 46-35-76, 46-74-35.

Тошкент вилоят халқ таълими ва фан ходимлари касаба уюшмаси комитети жамоаси шаҳар касаба уюшмаси комитетининг раиси З. Х. Каримовга онаси

Бахтия МУҚОДИРОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент политехника олий билимгоҳи жамоаси илмий бўлим ходими Қ. Қ. Қосимовга онаси

Раҳима НУРИТДИНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ЧОРРАҲА

БАЙРАМ МУБОРАК!

Бугун республика Давлат автомобиль назорати (ГАИ) ташкил этилганига 55 йил тўлди

Бундан 55 йил муқаддам, яъни 1936 йил 3 июль куни ҳукуматнинг ана шу ҳақдаги қарори чиққан эди. 1936 йилгача йўл ҳаракатини тартибга солиш ва уни назорат қилиш ишлари милиция назоратида эди. Ўтган йиллар давомида кўп ўзгаришлар бўлди ва бугунги кунга келиб Давлат автомобиль назорати ўзининг юксак камолот босқичида турибди. Замонавий ГАИ (ДАН) энг юксак техника ва автомобиллар билан жиҳозланган.

Ҳозирги кунда Тошкент шаҳрида ҳам 800 дан ортиқ ДАН Бошқармаси ходимлари кўча ҳаракатини назорат қилиб турибдилар. Улар томонидан биргина кейинги олти ой мобайнида беш юз мингдан ортиқ қоида бузиш ҳоллари аниқланди. Улар турли кўринишда бўлиб, оқибати хунук ҳодисаларга олиб келиши мумкин бўлган ҳоллар эди. Қоидабузарлар ўз қилмишларига яраша огоҳлантирилиб, мавжуд қонун-қоидаларга кўра жазоланмоқдалар, маъмурий-чора тадбирлар кўрилмоқда.

Лекин ДАН ходимларининг эрта-ю кеч назорат қилишларига қарамай, шаҳар кўчаларида йўл-транспорт ҳодисалари содир бўлиб турибди. Масалан, ҳозир бир кунда бешолтита авария қайд қилинади. Афсуски, бундай ҳолларда фақат транспорт эмас, балки одамлар ҳам жароҳатланмоқдалар. Ана шулардан хулоса қиладиган бўлсак, ҳали ДАН ходимлари олдида катта вазифалар турибди. Кўча ҳаракатини изга солиш, барча кўча ҳаракати иштирокчиларини назорат қилиш, бахтсиз ҳодисаларнинг олдини олиш, аҳоли ўртасида тушунтириш ишларини олиб бориш, қоидабузарларга қарши кескин курашиш уларнинг бугунги кундаги асосий вазифасидир. Бугун биз барча ДАН ходимларини 55 йиллик тўйлари билан чин юракдан қутлаймиз.

Мурод ХАЛИЛОВ.

ИЗҚУВАРЛАР

Бугунги кунда шаҳар Давлат автомобиль назорати бошқармаси қошида автомобилларни ўғирлаш ва олиб қочишга қарши жиноят қидирув бўлими иш олиб бораяпти. Шу йилнинг 20 январь куни ташкил этилган бўлимга милиция капитани Сайфутдин Акбаров бошчилик қилмоқда.

Бўлим ходимлари — Деҳқонбой Жалилов, Саиданвар Юнусхўжаев, Мурод Аҳмедов, Абдуқаюм Зокиров, Ҳаётқул Турсунов, Шуҳрат Каримов ва бошқалар туну кун хизматда. Улар шу йилнинг ўтган тўрт ойи мобайнида 30 дан ортиқ машина ўғирлаш, 6 та ҳужум қилиш, 114 та машинани олиб қочиш каби жиноий ишларни фош этдилар. Шунингдек, 118 кишининг машинани маст ҳолда бошқараётганини, 544 кишининг ҳайдовчилик гувоҳномасисиз машина бошқараётганини, 127 киши машинани давлат номерисиз ҳайдаб юрганликларини аниқладилар.

Уларнинг ҳар бир куни турли-туман жасоратларга тўлиқ. Бир мисол.

...13 июнь куни кеч соат 21.00 да «02» шаҳарда қуролланган жиноятчи юрганини маълум қилди. Машина рақами ёзиб олинди.

Оператив гуруҳ-изқуварлар йўлга чиқди. Кеч соат 1.30 лар чамаси эди. Энгельс кўчаси бўйлаб «ВАЗ—2109» маркали «Жигули» машинаси чироқларини тўла ёққанича ўқдек учиб келарди. Йўл назоратчиси Мурод Аҳмедов дарҳол тўхтатиш учун чоғланди. Машина тўхтамаслиги ҳам мумкин эди. Шунинг учун Абдуқаюм Зокиров эса уч киши билан патруль машинасини шай қилиб турарди. Ҳайдовчи буни сезди шекилли, чорасиз қолганлигидан тўхтади. Йигитлар ҳужжатларни кўришиб, автомашинани кўздан кечиришди. Автомобиль салонида ўроғлиқ нарса турарди. Уни кўриб Ҳаётқул Турсуновнинг шубҳаси ортди. Очиб қараса, 16 калибрли қирқма милтиқ экан. Ҳайдовчининг чўнтагидан гранат ва машина эшиги чўнтагидан эса 30 грамм чамаси кўкнори чиқди. Воқеа содир бўлган жойда икки гувоҳ тўхатилди ва улар иштирокида ҳужжатлар расмийлаштирилди. Қуролланган жиноятчи Новосибирск шаҳрида 1963 йил туғилган Валерий Владимирович Ерин экан. Дастлабки маълумотларга асосан унга нисбатан жиноий иш қўзғатилди...

Ҳа, шаҳар Давлат автомобиль назоратининг бугунги кундаги хизмати кундан кунга ривож топмоқда. Ўйлаймизки, шаҳримиз кўчалари ва шаҳар аҳолисининг осойишталигини сақлашда ҳали кўп ишлар қилади.

Умар АЗИМОВ,

Тошкент шаҳар Давлат автомобиль назорати бошқармасининг бўлим бошлиғи, милиция подполковниги.

Тошкент шаҳар Давлат автомобиль назорати бошқармаси ходимлари ўзларининг 55 йиллик юбилей тўйини хизматда юқори натижалар билан қарши оляптилар. Дарҳақиқат, шаҳар автомобиль назорати кейинги йилларда ҳар томонлама ўсди. Янги замонавий техника ва асбоб-ускуналар билан жиҳозланди.

СУРАТДА: бўлим бошлиғи, милиция подполковниги Умар Азимов ҳайдовчи билан тушунтириш ишларини олиб бормоқда.

БОЛА ГУНОҲКОРМИ?

ҲАР бир ота онанинг фикри-зикри фарзандини соғ-саломат, баркамол қилиб вояга етказишдир. Фақат яхши нияту орзу-ўйлар билан киши доимо кўзлаган мақсадига эриша олмайди. Бунинг учун ҳар вақт боланинг ҳар хил инжиқликларига қарамасдан, сабр-тоқат билан ҳаётнинг аччиқ-чучукларидан сабоқ бериб бориш даркор.

Гап бизнинг, яъни катталарнинг лоқайд ва беэътиборлигимиз оқибатида Тошкент шаҳрида болалар иштирокида содир бўлаётган йўл-транспорти ҳодисалари сони тобора ортиб бораётганлигидадир. Йилнинг биринчи чорагида вазият бирмунча яхши бўлиб, ўтган йилга нисбатан олганда 14,9 фоизга ҳодисалар сони кам эди. Лекин иккинчи чорак бошланиши билан ўсиш суръати ҳозирги кунга қадар давом этиб, бу кўрсаткич 383 тага етди. Унда 380 бола турли хил даражада тан жароҳати олган бўлса, 24 нафари бевақт оламдан кўз юмди. Агар бу рақамларни ўтган йилнинг шу давригача бўлган воқеалар билан солиштирадиган бўлсак, ҳодисалар сони 22 тага, шикастланганлар сони 20 тага, нобуд бўлганлар сони эса 7 тага кўп эканлигини кўрамиз.

Биз келтираётган рақамлар йиғиндисини ҳосил қилган ҳар бир ҳодисада кимнингдир фарзанди, кимнингдир ширин шакар-набираси, яна кимнингдир жигарбанди майиб-мажруҳ, айрим ҳолларда ҳатто нобуд бўлганлигини ҳисобга олсак, болалар иштирокидаги йўл-транспорти ҳодисаси ўзининг даҳшатли бутун борлиғи билан намоён бўлади.

Яна маълумотларга назар соламиз. Юқорида келтирган ҳодисаларнинг ҳар учтадан иккитаси болалар айби билан содир бўлганлигини кўрамиз. Тўғри, ҳар бир ҳодиса ҳар томонлама ўрганилиб, ҳар бир хатти-ҳаракат исбот ва далиллар билан ўз аксини топгач, терговчилар томонидан айби бўйнига қўйилади. Бунга бирор нарса дейиш қийин. Лекин аксарият ҳолларда айбдор бўлиб қолаётган гўдакка сен гуноҳкор деб бўладими? Ахир у гўдак-ку! Бу ерда у бор-йўғи айбсиз айбдордир. Бу ҳодисаларнинг ҳақиқий сабабчилари эса аввалам бор ота-она, боғча ва мактаб тарбиячилари, қолаверса биз катталар ҳаммамиздирмиз. Болани йўл-транспорти ҳодисасида гуноҳкор бўлишини кечирса бўлади. Лекин ўша болани айбдор бўлишига сабабчи бўлган катта ёшлиларни эса асло кечириб бўлмайди. Шу ерда бир ўринли савол туғилади. Нима бўлди ўзи? Бошланган қимматчиликдан ҳамманинг боши гангиб, ўз қобиғига ўзи ўралашиб қолдими? Ёки ҳамма рўзғор ташвишлари билан бўлиб, бола таълим-тарбиясини унутдими? Барча қилаётган хатти-ҳаракатларимизнинг ҳосиласи фарзандларимиз учун эмасми? Агар фарзанд бўлмаса бу дунёда яшаш ва ишлашдан мақсад не?

Бир маромда тортилаётган арқонларни қай бирини асоси бўш бўлса ўшаниси чуврилиб узилади. Худди шунингдек йил бошидан буён бир хил тарзда давом этиб келаётган йўл-транспорти ҳодисалари кейинги икки ой ичида ҳамма ноҳияларда кўпайди. Айниқса, кўрсаткич С. Раҳимов ноҳиясида 37,5 фоизга, Чилонзор ноҳиясида 27,3 фоизга етди.

Бу икки ноҳияда йил бошидан бери 56 ва 43 мартадан йўл-транспорти ҳодисалари содир бўлиб, уларнинг аксарият кўпчилиги 1-синфдан то 9-синфгача, «Йўл ҳаракати қоидалари» дарс сифатида ўқитилишига қарамасдан мактаб ўқувчилари орасида содир бўлди. Ундан кейин мактабгача ёшдаги уйда тарбияланувчи болалар автомашина ғилдираклари остида қолишган. Энг кам йўл-транспорти ҳодисаси эса болалар боғчаларида тарбияланувчи болалар иштирокида содир бўлган. Бу билан мен болалар йўл ҳаракати қоидаларини билишмайди, десам хато қилган бўламан. Чунки ўтган 1990—91 ўқув йили мобайнида Тошкент шаҳрида болалар иштирокида содир бўлаётган йўл-транспорти ҳодисалари билан шуғулланганлигим натижасида шу нарсага ишончим комил бўлдики, аксарият кўпчилик болалар ҳаракат қоидасини билишади. Лекин ана шу билимга амал қилмасликлари эса бахтсиз ҳодисаларнинг асосий сабаби бўлиб қолмоқда.

Кўпчилик ҳолларда ота-она, боғча ва мактаб тарбиячилари болаларга ҳаракат қоидасини ўргатиш билан ўз вазифаларини бажариб бўлган ҳисоблашади. Ваҳоланки, боланинг бола эканлигини доимо ёдда сақлаш зарур. Унинг шўхлиги, ўйинқароқлиги тутганда барча билган нарсалари четда қолиб кетишини ҳам унутмаслигимиз керак. Яна бир нарса, болани минг марта эшитганидан бир марта кўргани кўпроқ эсида қолади. Унга қайта-қайта ҳаракат қоидасини бузмасдан юриш кераклигини тайинлаганимиз билан, кўчада юрган катта ёшлилар ўзлари тартиб-қоидага риоя қилмас эканлар, барча қилаётган саъйи-ҳаракатимиз бефойдадир. Болани табиатига шундай бир нарса сингдирилиши керакки, у катта кўча ёқасига келганда ғайри ихтиёрий равишда бу ер хавфли жой эканлигини англасин.

Кейинги вақтларда «Бунча жон қойитмасанглар, ҳар ким пешонасига ёзилганини кўрадида», дегувчилар ҳам пайдо бўлиб қолди. Токи ўша «пешонага ёзилганини» амалга ошишида кимдир сабабчи бўлар экан, унинг олдини олиш, ҳаракат қоидасини тарғибот қилиш ишларини асло тўхтатиб бўлмайди.

Рамзиддин МУҲИТДИНОВ,
Тошкент шаҳар Давлат автомобиль назорати бошқармаси ходими, милиция лейтенанти.

ЯНА «ЗАҲРИ ҚОТИЛ» ҲАҚИДА

Спиртли ичимлик истеъмол қилиб, автомашина бошқариш мутлақо мумкин эмаслигини ҳар бир ҳайдовчи жуда ҳам яхши билади. Шундай бўлсада, ичиб олиб автомашина бошқариш ҳоллари барибир тез-тез учраб турибди. Демак, ҳайдовчи онгли равишда ҳаракат қоидасини энг қўпол тарзда бузяпти. Буни у билан бирга ичган, соғлиқ ва бахт-саодат учун чўқиштириб қадаҳ кўтарган атрофидаги улфатларининг ҳаммаси ҳам билади ва кўради. Лекин ҳеч ким «Бу аҳволда машинани бошқарма» демайди. Ҳозиргина энг яхши тилаклар билдириб, чақчақлашган суҳбатдошлар эса кайфи бор одамни автомашина бошқарув чамбарагига ўтказиб юбораётиб, нималарни ўйлашар экан? Ёки у маҳалда ўйлашга ҳеч кимда фурсат бўлмайдими, лоқайдлик қилинадими ва ё апоқ-чапоқлик сохта бўлиб, атайлаб шундай қилинадими? Буларни бари кўпчилик ҳолларда қоронғу бўлиб қолаверади. Зеро, бир нарса аниқки, инсон ўзининг яқин одамини маст аҳволда машинани бошқарув чамбарагига асло йўлатмайди. Тўғри, бир сафар, икки сафар бу аҳволда автомашина бошқарганда ҳеч нарса қилмаслиги мумкин. Лекин, бу ишнинг охири муттасил равишда «вой» бўлғусидир.

Ичкилик туфайли йўл-транспорти ҳодисаси содир этган қайси бир ҳайдовчи билан суҳбатлашманг, у албатта яхши бир анжуманда яхши ният билан ичганлигини айтади. Ҳеч бир ҳайдовчи йўқки, «шу бугун машинамда одам босиб кетай» — деб ичган бўлсин.

Ҳаётимизда бўладиган барча хурсандчилик ва шодлик онларида ана шу «заҳри қотил» не учундир бизга ҳамроҳ. Шусиз на тўрт кишилик йиғину, на катта тўй-анжуман ўтади. Арақ ичиб ҳеч ким обрў топмаганлигини, ҳаётда доимо аксинча бўлганлигини деярли ҳамма билади. Лекин, барибир нима учундир кейинги вақтларда ичкиликка интилиш ортса ортиб бораяптики, бироқ камаймаяпти.

Фараз қилинг, бирор дўстингизникига ёки танишингизникига меҳмонга бордингиз, у эса сизни автомашинада келганлигингизни билиб бутун кеча давомида олдингизга арақ қўймади, нима деб кетасиз? «Паст» — деб. Ваҳоланки, хонадон соҳиби сизга яхшилик тилаган эди. Бордию, бурнингиздан чиққунича сийлаган, йўлда кетаётганингизда бирор кор-ҳол юз берса «дўст бўлганда шунчалик ичирармиди» деб домонгир бўлишдан ҳам тоймайсиз.

Бу каби воқеалар кўпчилик билан кунда-кунора бўлмасада, тез-тез содир бўлиб турадиган кундалик аҳволдир. Шунинг учун ҳам бу ҳақда гапирмасликнинг иложи йўқ. Чунки, Тошкент шаҳрида содир бўлаётган йўл-транспорти ҳодисаларининг бир томони албатта ичкиликни хуш, кўрувчи ҳайдовчиларга бориб тақалади. Улар иштирокида йил бошидан бери 49 та йўл-транспорти ҳодисалари содир бўлиб, 86 та киши жароҳатланди, 7 та киши эса бевақт оламдан кўз юмди. Шундай бўлгач, спиртли ичимлик на фақат ҳайдовчиларни, балки бутун ҳаётимизни заҳарловчи машъум нарса эканлиги ҳақида қайта-қайта гапиришга тўғри келади.

Бўронбой РИСБОЕВ,
Тошкент шаҳар Давлат автомобиль назорати бошқармаси ходими.

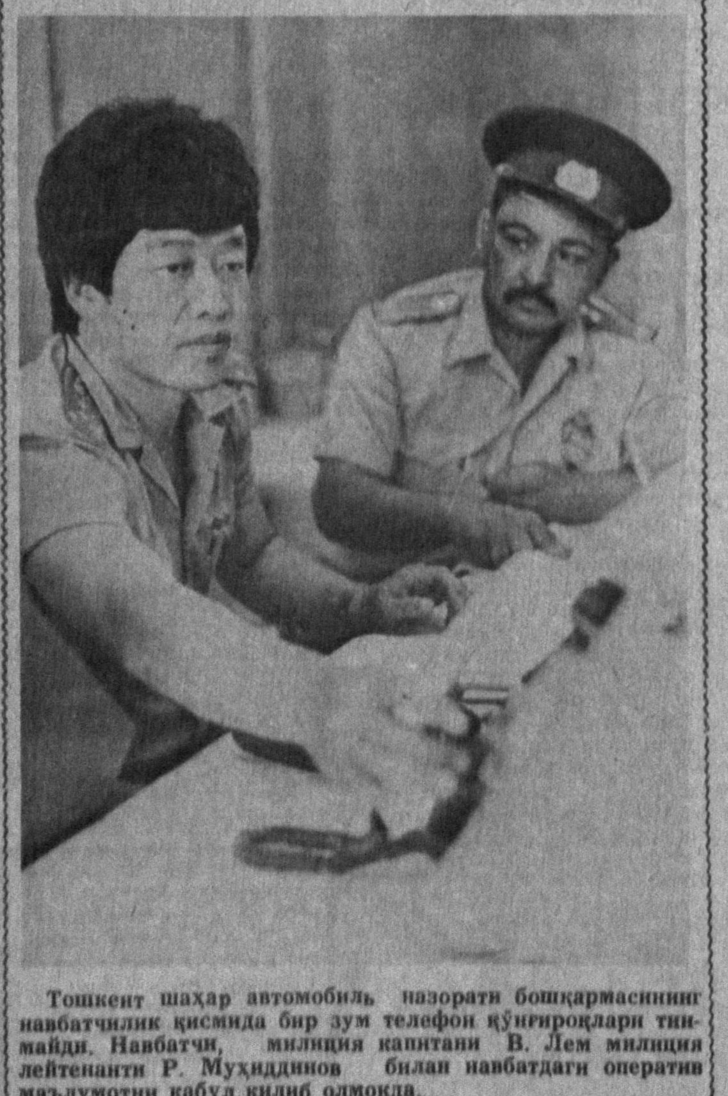

Тошкент шаҳар автомобиль назорати бошқармасининг навбатчилик қисмида бир зум телефон қўнғироқлари тинмайди. Навбатчи, милиция капитани В. Лем милиция лейтенанти Р. Муҳиддинов билан навбатдаги оператив маълумотни қабул қилиб олмоқда.

Рустам Шарипов суратлари.

РАҚАМЛАР МАҒЗИНИ ЧАҚИНГ

● **Йўл-транспорти ҳодисаларининг олдини олиш, унинг содир бўлиш сабабларини ўрганиб чиқиш, ҳаракат қоидасини бузган ҳайдовчиларга маъмурий жазо бериш давлат автомобиль назорати ходимлари вазифасидир. Шунинг учун ҳам бу борада йил бошидан бери қуйидаги ишлар амалга оширилди.**

● Жумладан, йил бошидан бери автомашинани маст ҳолда бошқарган 25338 ҳайдовчи ушланди ва улар ҳайдовчилик ҳуқуқидан маҳрум қилинди. Темир йўлдан ўтиш қоидасини бузган 1216 ҳайдовчи ушланиб, маъмурий жазога тортилди. Тезликни ошириб, автомашинани бошқарган 8353 ҳайдовчи, қувиб ўтиш қоидасини бузган 11841 ҳайдовчи, ҳаракатни тартибга солиб турувчи белгилар талабини бузган 28449 ҳайдовчи, светофорнинг бошқариш ҳолатига бўйсунмаган 50222 ҳайдовчи, автомашинани давлат рақамисиз бошқарган 1107 та автомашина эгалари, 146 та мотоцикл эгалари, автомашинани ҳайдовчилик гувоҳномасисиз бошқарган 3338 автомашина эгаси, 360 та мотоцикл эгаси ушланди. Уларга қонунда белгиланган миқдорда жарима солиш, ҳаракат қоидасини қай даражада билишларини имтиҳон орқали текшириб кўриш билан жазоландилар. Имтиҳонни муваффақиятли топширганларга эса ҳайдовчилик гувоҳномалари қайтариб берилди.

● **Бу каби рақамларни яна кўплаб келтириш мумкин. Лекин ДАН вазифаси фақат шу билан чекланиб қолмайди. Улар ўзлари хизмат қилишлари лозим бўлган ерда жамоат тартибини ҳам сақлашлари зарур. Автомашина билан боғлиқ бўлган жиноятчиликнинг олдини олиш ҳам уларнинг вазифасига киради. Бу борада йил бошидан бери қуйидаги ишлар амалга оширилди.**

● 101 та автомашина ўғриси қўлга олинди. 53 марта ўғирлик моллар ортиб кетилаётган машина ушланди. 9 та зўравонлик билан бировнинг машинасини тортиб олган шахс, 10 та талончилик содир этган кимса тузоққа тушди. Қалбаки ҳужжат билан автомашина бошқарган 16 киши, нағтик модда билан 27 та автомашина ҳайдовчиси ушланди. Безорилиги учун 174 киши, талончилиги учун 905 киши ушланиб, ноҳия ички ишлар бошқармасига топширилди. 305 марта қонунсиз равишда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари шаҳардан ташқарига олиб чиқиб кетилаётганда тўхтатиб қолинди.

ҚАЧОН БИТАДИ?

Аввалги «Чорраҳа»-да София кўчасидаги айрим тартибсизлик ҳақида ёзган эдик. Афсуски, ана шу танқидий чиқишга на ДАН ходимлари, на йўлсозлар миқ этишмади. Оқибатда ана шу ердаги тартибсизликлардан аҳоли ҳамон озор чекмоқда. Улар таҳририятимизга кўплаб шикоят хатлари йўллашмоқда. Қуйида улардан бирини диққатингизга ҳавола этамиз.

● София кўчаси билан полковник Хўжаев кесишган чорраҳадан бошланувчи «ковлаш» ишлари ҳамон чўзилиб ётибди. Бу ерда йўлнинг бир томони бўйлаб қувур ётқизиш муносабати билан йўл ҳаракати икки томонга очиб қўйилган. Айниқса, Бўзсув устига қурилган кўприкдан тортиб, то полковник Хўжаев кўчасигача бўлган масофада жонингизни ҳовучлаб юрасиз. Бунинг устига автобус тўхташ жойи жуда ноқулай. Авария ҳолати вужудга келаяпти. Ана шу автобус тўхташ жойини «Оталар чойхонаси» қаршисига ўтказилса маъқул бўлар эди. Чунки ҳали-бери «ковлаш» ишлари тугамайдиганга ўхшайди. Бу ҳақда Киров ноҳияси ДАН бўлимига хабар берган эдик. Ҳануз ўзгариш бўлмади.

Ҳасан ҒОФУРОВ,
муҳандис.

● «ЧОРРАҲА» туркум материалларини «Тошкент оқшоми» рўзномасининг ижтимоий-сиёсий муаммолар бўлими мудири **Тўхтамурод ТОШЕВ** тайёрлади.

Муҳаррир
Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

КИМ БЎЛСАМ ЭКАН?

ТОШКЕНТ ШАҲАР ЧИЛОНЗОР РАЙОНИДАГИ ЎҚУВЧИЛАРНИНГ ОТА-ОНАЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Чилонзор райони халқ таълим бўлими

ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН СИНФЛАРГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

79-МАКТАБ — В. И. Ленин номидаги Тошкент педагогика билим юрти билан ҳамкорликда **16-ПЕДАГОГИКА СИНФИГА** (таълим — рус тилида);

90-МАКТАБ — Тошкент иқтисодиёт дорилфунуни билан ҳамкорликда иқтисодий йўналишдаги 10-синфларга (таълим рус ва ўзбек тилларида);

101-МАКТАБ — математика, физика, ахборот-ҳисоблаш техникаси, инглиз тили чуқур ўргатиладиган 10- ВА 11-СИНФЛАРГА (таълим — рус тилида);

103-МАКТАБ-ГИМНАЗИЯ — 8- ВА 10-СИНФЛАРГА (таълим — рус тилида);

162-МАКТАБ — Тошкент техника дорилфунуни билан ҳамкорликда соҳавий таълим бериладиган 10- ВА 11-СИНФЛАРГА (таълим — ўзбек тилида);

173-МАКТАБ — математика чуқур ўргатиладиган ва дастурлаштириш бўйича йўналтирилган 10-СИНФГА (таълим ўзбек тилида);

131-МАКТАБ — кимё чуқур ўргатиладиган 8-синфларга ва физика чуқур ўргатиладиган 10-СИНФЛАРГА (таълим — ўзбек тилида);

178-МАКТАБ — «АЛГОРИТМ» заводи билан ҳамкорликда инглиз тили ўргатиладиган ва илмий-техника адабиётларини таржима қилишга йўналтирилган 2-СИНФЛАРГА (таълим — рус тилида);

182-МАКТАБ — мусиқа-хор йўналишидаги 1-СИНФЛАРГА (таълим — рус тилида);

183-МАКТАБ — қўл тўпи бўйича 5-СПОРТ СИНФЛАРИГА (таълим — рус тилида);

184-мактаб — Тошкент техника дорилфунуни ва Тошкент давлат дорилфунуни билан ҳамкорликда 10-ПЕДАГОГИКА СИНФИГА (таълим — рус тилида);

195-МАКТАБ — физика, инглиз тили чуқур ўргатиладиган 9- ВА 10-СИНФЛАРГА (таълим — рус тилида);

200-МАКТАБ — Тошкент техника дорилфунуни билан ҳамкорликда математика ва физика чуқур ўргатиладиган 11-СИНФЛАРГА (таълим — ўзбек тилида);

217-МАКТАБ — информатика чуқур ўргатиладиган ва дастурлаштириш бўйича йўналтирилган 10-СИНФЛАРГА (таълим — рус тилида);

163-МАКТАБ инглиз ва француз тили чуқур ўргатиладиган 3-СИНФГА;

179-МАКТАБ — физика чуқур ўргатиладиган 10-СИНФГА;

37-КЕЧКИ-СМЕНАЛИ МАКТАБ — тиббиёт ҳамширалари, болалар боғчаларининг тарбиячилари, болалар боғчаларининг ошпазларини тайёрлаш бўйича ихтисослаштирилган синфларга (таълим — рус тилида);

52-КЕЧКИ-СМЕНАЛИ МАКТАБ — болалар боғчаларининг тарбиячилари, мактабларнинг лаборантларини тайёрлаш бўйича ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН СИНФЛАРГА (таълим — ўзбек тилида).

Маълумотлар олиш учун қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Чилонзор райони, Гагарин кўчаси, 41-уй. Телефон 77-23-75.

АЗИЗ ЎРТОҚЛАР!

ЎРТА ОСИЁДА ЯГОНА ТОШКЕНТ АЛОҚА ПОЛИТЕХНИКУМИГА МАРҲАМАТ!

Бизнинг техникумда таълим олган мутахассисларни Иттифоқимизнинг ҳамма бурчакларида учратиш мумкин. Алоқа ҳозирги давр турмуш тарзи учун ҳаво билан баробар бўлиб, космодромлар, космик алоқа станциялари, телемарказлар, шаҳарлараро, шаҳар, район телефон станциялари, лойиҳа институтлари, қурилиш-монтаж бошқармалари, маҳалла ва муассасаларда меҳнат қилаётган техникумимиз битирувчилари бутун мамлакатни ана шу ҳаво билан таъминлайдилар.

Ихтиёрингизга талай ихтисослар ҳавола этилади. Булар ичида телевизор, видеомагнитофон ва видеокамераларни тузатиш, телевизион техника ва радиорелеалоқаси, район электр алоқаси ва радиолаштириш, автомат электр алоқаси, кўп каналли электр алоқаси, почта алоқасининг кичик инженери, бухгалтер-иқтисодчи (кундузги бўлимда), телеграф алоқаси ва маълумотларни узатиш, почта алоқаси, бухгалтер-ҳисоботи ва текшириш (сиртқи бўлимда). Ўқув ўзбек тилида олиб борилади.

Олий ва махсус ўрта маълумотга эга бўлганлар иккинчи мутахассисликни истаганлар ҳам ўқишга қабул қилинади. Таълимнинг илғор усулларидан фойдаланиш анъанага айланган. Политехникумда ўқиш жараёнида Сиз ўзингизга ва мамлакатга зарур касб эгасигина бўлиб қолмасдан, балки ўз маданий савиянгизни ҳам юксалтиришингиз мумкин. Катта қизиқиш ва мароқ билан таълим олишингиз учун бу ерда барча зарур шарт-шароитлар муҳайё қилинган. Энг яхши илғор нашрлар жамланган бой кутубхона, қироатхона, ансамбллар, тўгараклар. Булар ҳаммаси Сизнинг хизматингизда бўлади. Қизғин ўқиш куни тугагандан сўнг эса қулай ва шинам ётоқхонада ҳордиқ чиқарасиз.

ЙИГИТЛАР ТЕХНИКУМНИ БИТИРГУНЧА СССР ҲАРБИЙ КУЧЛАРИ САФИГА ЧАҚИРИЛМАЙДИЛАР.
Қабул умумий асосларда олиб борилади. Имтиҳонлар 15 июлдан бошланади.

Техникум манзили: 700128, Тошкент шаҳри, У. Юсупов кўчаси, 20-уй (18, 48, 97-автобуслар; 10-троллейбуснинг «Лабзак» бекати, 10, 23, 27-трамвайларнинг «Алоқа техникуми» бекати). Телефонлар: 41-35-58, 41-31-68, 41-48-59.

Ўзбекистон ССР Халқ таълими вазирлигининг

Х. З. ҚАЛОНОВ НОМИДАГИ ОЛИЙ ҲУНАР БИЛИМ ЮРТИ

1991—1992 ўқув йили учун

Стенография ва иш юритишни биладиган «котиба-машинистка» ихтисоси бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 1 йил.

Ўқишга Тошкент шаҳрида қайд қилинган, 11-синфларни битирган қизлар қабул қилинади.

ЎҚИШ ЎЗБЕК ТИЛИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

ҚАБУЛ ҚИЛИНГАНЛАР СТИПЕНДИЯ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

Директор номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: тиббий, ота-онасининг иш жойидан, турар жойидан маълумотномалар, 3х4 см. катталикдаги 6 дона фотосурат.

ҲУЖЖАТЛАР 15 АВГУСТГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Манзилимиз: 700084, Тошкент шаҳри, Хуршид кўчаси, 45-уй, (10«э», 44, 56, 85«э», 179-автобусларнинг «Семашко» номли илмгоҳ» бекати).

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 34-55-51, 34-55-73.

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва Ўзбекистон Коммунистик партияси Тошкент шаҳар комитети

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; жамоатчилик қабулхонаси — 33-55-83.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

85.207 нусхада чоп этилади. Индекс 64690, Буюртма 5693. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 Босмага бериш вақти 11.30. Босмага берилди. 11.00.